

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 30.4.2015
C(2015) 2771 final

ANNEX 1

LIITE

asiakirjaan

Komission päätös

Euroopan aluekehitysrahastosta, Euroopan sosiaalirahastosta ja koheesiorahastosta annettavaa tukea varten vahvistettujen toimenpideohjelmien (2007–2013) sulkemista koskevien suuntaviivojen hyväksymisestä annetun päätöksen C(2013) 1573 muuttamisesta

Sanasto

Näissä suuntaviivoissa on selvyuden ja luettavuuden vuoksi käytetty seuraavia termejä:

<i>Yleisasetus</i>	Neuvoston asetus (EY) N:o 1083/2006, annettu 11 päivänä heinäkuuta 2006, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa ja koheesiorahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä asetuksen (EY) N:o 1260/1999 kumoamisesta
<i>EAKR-asetus</i>	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1080/2006, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006, Euroopan aluekehitysrahastosta ja asetuksen (EY) N:o 1783/1999 kumoamisesta
<i>ESR-asetus</i>	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1081/2006, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006, Euroopan sosiaalirahastosta ja asetuksen (EY) N:o 1784/1999 kumoamisesta
<i>Täytäntöönpanoasetus</i>	Komission asetus (EY) N:o 1828/2006, annettu 8 päivänä joulukuuta 2006, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa ja koheesiorahastoa koskevista yleisistä säännöksistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 ja Euroopan aluekehitysrahastosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1080/2006 täytäntöönpanoa koskevista säännöistä
<i>Ohjelma</i>	Yleisasetuksen 2 artiklassa määritelty toimenpideohjelma
<i>Toimintalinja</i>	Yleisasetuksen 2 artiklassa määritelty toimintalinja

SULKEMISTA KOSKEVAT SUUNTAVIIIVAT 2007–2013

1. SULKEMISEN YLEISET PERIAATTEET

Näitä suuntaviivoja sovelletaan suljettaessa yleisasetuksen mukaisesti toteutettuja rakennerahastojen (EAKR, ESR) ja koheesiorahaston ohjelmia ohjelmakaudelta 2007–2013. Suuntaviivojen laadinnassa on otettu huomioon kokemukset, jotka on saatu kaudella 2000–2006 osarahoitettujen ohjelmien sulkemisesta.

Ohjelmien sulkemisessa on kyse vielä maksamattomien unionin talousarviositoumusten rahoituskellisesta selvittämisestä niin, että suoritetaan loppumaksu kunkin ohjelman toimivaltaiselle viranomaiselle, peritään takaisin komission jäsenvaltiolle aiheuttomasti maksamat summat ja/tai vapautetaan mahdollinen loppumäärää koskeva maksusitoumus. Kaikki tukeen liittyvät komission ja jäsenvaltioiden oikeudet ja velvoitteet pysyvät voimassa ohjelmien sulkemiseen saakka. Ohjelmien sulkeminen ei rajoita komission oikeutta tehdä rahoitusoikaisuja.

2. SULKEMISEN VALMISTELU

2.1. Koulutustilaisuudet

Sulkemisen valmisteluvaiheessa järjestetään seminaareja ja koulutustilaisuuksia, joissa komissio antaa ohjeistusta tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa.

2.2. Ohjelmia koskevien komission päätösten muuttaminen

Ohjelmasta tehdyn päätöksen muuttamista koskeva pyyntö voidaan esittää menojen tukikelpoisuuden päättymispäivään eli 31. joulukuuta 2015 asti. Tämä määräaika pätee myös rahoitussuunnitelman muuttamiseksi esitettyihin pyyntöihin, jotka koskevat saman ohjelman saman tavoitteen ja tavoitteen osa-alueiden sekä saman rahaston toimintalinjojen välistä varojen siirtoa¹.

On kuitenkin suositeltavaa esittää muutospyyntö 30. syyskuuta 2015 mennessä, jotta sulkemisvalmistelut voidaan tehdä ajoissa. Muutospyynnön käsittelyyn tarvittavan ajan vuoksi menojen tukikelpoisuuden päättymispäivään tai sulkemisasiakirjojen toimittamisen määräaikaan ei myönnetä pidennystä.

Kaikki sellaiset rahoitussuunnitelman muuttamista koskevat pyynnöt, joissa on kyse rakennerahastojen välisestä siirrosta (ESR:n ja EAKR:n summan on oltava sama ennen siirtoa ja sen jälkeen, ja siirto voi koskeva vain kuluvan vuoden ja ohjelman rahoitussuunnitelmassa ilmoitettujen tulevien vuosien sitoumuksia) tai ohjelmien välisestä siirrosta, on toimitettava 30. syyskuuta 2013 mennessä, jotta jää tarpeeksi aikaa hyväksyä päätös ennen 31. joulukuuta 2013². Muutoksia ei tehdä 31. joulukuuta 2013 jälkeisiin vuotuisiin sitoumuksiin.

¹ Tämän tarkoituksena on varmistaa yleisasetuksen 22 artiklan säännösten noudattaminen.

² Yleisasetuksen 33 artiklan 2 kohdan mukaisesti komissio tekee päätöksen ohjelman tarkistamisesta viimeistään kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun jäsenvaltio on esittänyt sitä koskevan virallisen pyynnön.

2.3. Suurhankkeita koskevien komission päätösten muuttaminen

Suurhankkeesta tehdyn päätöksen muuttamista koskeva pyyntö voidaan esittää tukikelpoisuuden päättymispäivään asti³. Tämä koskee myös kahdelle eri ohjelmakaudelle jaettavia hankkeita.

Kun jäsenvaltiot esittävät muutospyyntöjään, niiden on otettava huomioon yleisasetuksen 56 artiklan 1 kohta ja 89 artiklan 1 kohta, kuten ohjelmamuutoksissa yleensäkin. Mainittujen säännösten mukaan on mahdotonta lykätä menojen tukikelpoisuuden päättymispäivää tai sulkemisasiakirjojen esittämiselle asetettua määräaikaa. On suositeltavaa esittää muutospyyntö 30. syyskuuta 2015 mennessä, jotta komissiolle jää tarpeeksi aikaa arvioida pyyntö perusteellisesti.

Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle 30. kesäkuuta 2015 mennessä luettelo niistä suurhankkeista, jotka ne esittävät jaettaviksi kahdelle kaudelle suuntaviivojen 3.3 kohdan mukaisesti. Toisen vaiheen on oltava oikeutettu saamaan rahoitusta ohjelmakauden 2014–2020 rakennerahastoista ja/tai koheesiorahastosta, ja se on toteutettava ja saatava valmiiksi kaudella 2014–2020. Eri kausille jaettua hanketta käsitellään kokonaisuutena, ja se katsotaan päätökseen saaduksi vasta kun molemmat vaiheet on toteutettu asetettujen määräaikaisten mukaisesti. Komissio arvioi jäsenvaltioiden ehdotukset, jotta voidaan sopia suurhankkeiden valmistumista koskevista tarkistetuista aikatauluista ja muuttaa jo hyväksytyt hankkeita koskevia päätöksiä (ks. COCOF-muistio 12/0047/02).

3. MENOJEN TUKIKELPOISUUS

3.1. Menojen tukikelpoisuuden päättymispäivä ja sovellettavat säännöt

Tuensaajien maksamien menojen tukikelpoisuuden päättymispäivä on yleisasetuksen 56 artiklan 1 kohdan mukaisesti 31. joulukuuta 2015. Kuten yleisasetuksen 78 artiklan 1 kohdassa säädetään, tukikelpoisia menoja ovat tuensaajien, toimia toteuttaessaan, maksamat menot ja vastaava julkinen rahoitusosuus, joka on maksettu tai tulee maksettavaksi tuensaajille julkista rahoitusosuutta koskevien ehtojen mukaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että julkisen rahoitusosuuden maksamiselle tuensaajille ei ole säädetty määräaikaa, lukuun ottamatta valtiontukea, jonka yhteydessä julkinen rahoitusosuus on maksettava siihen päivään mennessä, jona loppuerän maksamista koskeva pyyntö esitetään komissiolle. Rahoitusjärjestelyjä koskevien välineiden tapauksessa julkinen rahoitusosuus kuitenkin maksetaan tuensaajalle tukikelpoisuusajan loppuun mennessä. Tuensaajien maksamat menot on osoitettava maksukuittien tai todistusarvoltaan vastaavien kirjanpitositteiden avulla.

Hallintoviranomaisen suorittamaa hankkeiden valintaa tai kansallisen tason oikeudellisia ja rahoitusta koskevia sitoumuksia varten ei ole säädetty muuta määräaikaa.

Myös seuraavat menot ovat tukikelpoisia:

- yleisasetuksen 56 artiklan 2 kohdassa, EAKR-asetuksen 7 artiklan 4 kohdassa ja ESR-asetuksen 11 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut menot,
- yleisasetuksen 78 artiklan 6 kohdassa tarkoitetut menot, kun kyse on rahoitusjärjestelyjä koskevistä välineistä (ks. suuntaviivojen 3.6 kohta),
- täytäntöönpanoasetuksen 49–53 artiklassa tarkoitetut menot,
- valtiontukimenot, jotka täyttävät yleisasetuksen 78 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetyn edellytyksen (ks. suuntaviivojen 3.8 kohta).

³ Aiemmin toimitettu pyyntö voidaan katsoa asianmukaiseksi, jos on tarpeen tosiasiallisesti muuttaa ohjelmasuunnittelua suurhankepäätöksen mukaisten käyttämättä jääneiden varojen osalta.

Komissiolle esitetyistä maksupyynnöistä vähennetyt sääntöjenvastaisten määrien palautukset katsotaan lopullisiksi. Jo palautettua sääntöjenvastaista menoa ei voida enää sisällyttää maksupyyntöihin, paitsi jos myöhemmin käy ilmi, että kyseiset sääntöjenvastaiset määrät ovatkin sääntöjenmukaisia ja tukikelpoisia⁴.

3.2. Suurhankkeisiin sovellettavat erityiset tukikelpoisuussäännöt

Yleisasetuksen 39 artiklan mukaan suurhankkeeksi katsotaan toimi, johon sisältyy täsmällisen taloudellisen tai teknisen tehtävän suorittamiseksi tarkoitettu yhtenäinen työ-, toimi- tai palvelukokonaisuus, jolla on selvästi eriytetyt tavoitteet ja jonka kokonaiskustannukset ovat yli 50 miljoonaa euroa⁵.

Jos suurhanketta koskeva komission päätös on hyväksytty ennen ympäristöhankkeita koskeville suurhankkeille asetetun kynnsarvon muuttamista (eli ennen 25. kesäkuuta 2010⁶), hanke katsotaan suurhankkeeksi, vaikka sen kokonaiskustannukset eivät ylitä 50:tä miljoonaa euroa⁷.

Hyväksytty suurhanke on katsottava tukikelpoiseksi ja toimivaksi, jos molemmat alla olevat edellytykset täyttyvät:

- hanke on saatu päätökseen: hankkeeseen kuuluvat toimet on tosiasiallisesti suoritettu⁸ suurhankkeesta tehdyn komission päätöksen mukaisesti;
- hanke on käytössä⁹.

Kansallisten viranomaisten on varmistettava, että yhteisrahoitettu suurhanke on saatu sulkemisasiakirjojen toimittamisen määräpäivään mennessä valmiiksi edellä selostetulla tavalla (paitsi jos sovelletaan suuntaviivojen 3.3 kohtaa), minkä ansiosta hanke voi saavuttaa asianomaisen toimintalinjan (asianomaisten toimintalinjojen) tavoitteet ja täyttää tarkoituksensa ja tehtävänsä. Jäsenvaltion loppukertomuksessa on annettava tietoja, joiden perusteella komissio voi tehdä näitä kysymyksiä koskevat päätelmät.

3.3. Suurhankkeiden jakaminen kahdelle ohjelmakaudelle – jakamiseen sovellettavat säännöt

On suositeltavaa, että komission ja asianomaisten jäsenvaltioiden välillä laaditaan ja hyväksytään luettelo kahdelle kaudelle jaetuista suurhankkeista, jotta välttyttäisiin mahdollisilta puutteellisilta (ja tukikelvottomilta) suurhankkeilta. Asiasta on lisätietoja COCOF-muistiossa 12/0047/02.

Laadittu luettelo on sisällytettävä kyseistä ohjelmaa koskevaan loppukertomukseen (ks. suuntaviivojen 5.2.7 kohta).

Suurhankkeen jakamista koskeva virallinen pyyntö on esitettävä seuraavasti: jäsenvaltio jättää suurhanketta koskevan hakemuksen, jossa määritetään suurhankkeen jakaminen kahdelle

⁴ Vrt. COCOF-muistio 10/0002/02, 3 kohta.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 539/2010, annettu 16. kesäkuuta 2010, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa ja koheesiorahastoa koskevista yleisistä säännöksistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tiettyjen vaatimusten yksinkertaistamisesta ja tietyistä varainhoitoa koskevista säännöksistä.

⁶ Asetuksen (EU) N:o 539/2010 voimaantulopäivä.

⁷ Ks. myös suuntaviivojen 3.5 kohdassa oleva alaviite 13.

⁸ Toimen päätökseen saaminen ei edellytä lisätoimia; työt on saatu valmiiksi ja vastaanotettu kansallisessa lainsäädännössä määrättyjen edellytysten mukaisesti. Ks. COCOF-muistio 08/0043/03.

⁹ Suorituskyky jätetään tässä yhteydessä huomiotta. Merkittävät suorituskykypuutteet on kuitenkin tuotava esiin ja niiden korjaamiseksi on laadittava strategioita.

ohjelmakaudelle, tai esittää vastaavan komission päätöksen muuttamista koskevan pyynnön noudattaen menettelyjä, joita sovelletaan suurhankkeita koskevien komission päätösten muuttamiseen (ks. suuntaviivojen 2.3 kohta).

Komissio voi seuraavin edellytyksin hyväksyä pyynnön, joka koskee suurhankkeiden jakamista kahdelle kaudelle:

- komissio ei hyväksynyt hanketta suurhankkeena (infrastruktuuri- tai tuotannollinen investointi) ohjelmakaudella 2000–2006;
- hankkeessa on kaksi selvästi tunnistettavissa olevaa vaihetta, kun otetaan huomioon sitä koskevat fyysiset ja rahoituskelliset näkökohdat. Kunkin vaiheen fyysinen soveltamisala ja sitä vastaava rahoitus olisi kuvattava asianmukaisesti ja kuvauksen olisi oltava osa jäljitysketjua. Kunkin vaiheen rahoitus olisi vahvistettava asianomaisen vaiheen fyysisten osatekijöiden perusteella, jotta vältettäisiin tilanne, jossa samat menot ilmoitetaan komissiolle kahdesti;
- hankkeen toinen vaihe on oikeutettu saamaan rahoitusta ohjelmakauden 2014–2020 rakennerahastoista ja/tai koheesiorahastosta¹⁰;
- vaikka hankkeelle kaudeksi 2007–2013 (ensimmäinen vaihe) osoitettu rahoitus pienenee, suurhankkeen muuttamista koskevassa pyynnössä pidetään voimassa suurhankkeen alkuperäinen yleistavoite, joka on saavutettava ohjelmakaudella 2014–2020, ja viitataan hankkeen toiseen vaiheeseen (mukaan lukien sen ennakoitu päättymisajankohta).

Sulkemisen yhteydessä jäsenvaltion on lisäksi varmistettava, että seuraavat edellytykset täyttyvät:

- jäsenvaltion on ilmoitettava täytäntöönpanoa koskevassa loppukertomuksessa (ks. suuntaviivojen 5.2 kohta), että on tehty tarvittava oikeudellinen ja rahoitusta koskeva sitoumus, jotta toinen vaihe (ja sen myötä koko hanke) saadaan päätökseen ja toimivaksi ohjelmakaudella 2014–2020;
- jäsenvaltion on toimitettava luettelo kaikista kahdelle kaudelle jaetuista suurhankkeista, jotka on määrä sisällyttää vastaaviin ohjelmiin ohjelmakaudella 2014–2020.

Hankkeen toisen vaiheen on oltava kaikkien ohjelmakaudella 2014–2020 sovellettavien sääntöjen mukainen.

Jos jäsenvaltio ei pysty saattamaan hanketta päätökseen ja toimivaksi ja ottamaan sitä käyttöön, voidaan tehdä rahoitusoikaisu aiheuttomasti maksettujen summien perimiseksi takaisin.

3.4. Muiden kuin suurhankkeiden jakaminen kahdelle ohjelmakaudelle – jakamiseen sovellettavat säännöt

Edellä 3.3 kohdassa selostettuja jakamisperiaatteita voidaan soveltaa myös muihin kuin suurhankkeisiin (ei kuitenkaan rahoitusjärjestelyjä koskeviin välineisiin). Jaetun hallinnoinnin yhteydessä jäsenvaltion on ennen jakamisperiaatteiden soveltamista varmistauduttava seuraavien edellytysten täyttymisestä:

- jäsenvaltio ei valinnut hanketta ohjelmakaudella 2000–2006;
- kunkin hankkeen kokonaiskustannukset ovat vähintään 5 miljoonaa euroa;
- hankkeessa on kaksi selvästi tunnistettavissa olevaa vaihetta, kun otetaan huomioon sitä koskevat fyysiset ja rahoituskelliset näkökohdat. Kunkin vaiheen fyysinen soveltamisala ja sitä vastaava rahoitus olisi kuvattava asianmukaisesti ja kuvauksen olisi oltava osa jäljitysketjua. Kunkin vaiheen rahoitus olisi vahvistettava asianomaisen vaiheen fyysisten osatekijöiden perusteella, jotta vältettäisiin tilanne, jossa samat menot ilmoitetaan komissiolle kahdesti;

¹⁰ Muista unionin välineistä myönnettyä rahoitusta voidaan harkita sillä edellytyksellä, että kaikki suuntaviivojen 3.3 kohdassa määritetyt suurhankkeiden jakamista koskevat edellytykset täyttyvät.

- hankkeen toinen vaihe on oikeutettu saamaan rahoitusta ohjelmakauden 2014–2020 rakennerahastoista ja/tai koheesiorahastosta¹¹.

Hankkeen toisen vaiheen on oltava kaikkien ohjelmakaudella 2014–2020 sovellettavien sääntöjen mukainen.

Jäsenvaltion on ilmoitettava täytäntöönpanoa koskevassa loppukertomuksessa (ks. suuntaviivojen 5.2 kohta), että on tehty tarvittava oikeudellinen ja rahoitusta koskeva sitoumus, jotta toinen vaihe (ja sen myötä koko hanke) saadaan päätökseen ja toimivaksi ohjelmakaudella 2014–2020.

Jos jäsenvaltio ei pysty saattamaan hanketta päätökseen ja toimivaksi ja ottamaan sitä käyttöön, voidaan tehdä rahoitusoikaisu aiheettomasti maksettujen summien perimiseksi takaisin.

Sulkemisvaiheessa komissiolle ei tarvitse toimittaa luetteloa tällaisista kahdelle ohjelmakaudelle jakautuvista hankkeista. Tällainen luettelo on kuitenkin pystyttävä toimittamaan pyydettyä (ks. suuntaviivojen 5.2.7 kohta). Jäsenvaltion on joka tapauksessa ilmoitettava täytäntöönpanoa koskevassa loppukertomuksessa (ks. suuntaviivojen 5.2 kohta) kaikkiin tällaisiin jaettuihin hankkeisiin kytkeytyvä kokonaissumma ilmaistuna unionin rahoitusosuutta vastaavina maksettuina todennettuina kokonaismenoina.

3.5. Ei-toimivat hankkeet¹²

Kun sulkemisasiakirjat esitetään, jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki ohjelman sulkemiseen sisältyvät hankkeet ovat toimivia eli että ne ovat valmiita ja käytössä, jolloin niitä voidaan pitää tukikelpoisina¹³.

Jos on olemassa riittävät perustelut, jäsenvaltio voi poikkeuksellisesti ja tapauskohtaisesti päättää sisällyttää lopulliseen menoilmoitukseen sellaisia maksettuja menoja, jotka koskevat ei-toimivia hankkeita. Tuolloin sen on otettava huomioon syyt, joiden vuoksi hanke ei ole toiminnassa. Lisäksi sen on tarkistettava, antavatko hankkeen taloudelliset vaikutukset aiheen tällaiseen erityiskäsittelyyn eli täyttyvätkö molemmat seuraavat edellytykset:

- kunkin hankkeen kokonaiskustannukset ovat vähintään 5 miljoonaa euroa; ja
- tällaisille ei-toimiville hankkeille myönnetty rahastojen rahoitus saa olla korkeintaan 10 prosenttia koko ohjelmalle osoitetusta kokonaisrahoituksesta.

Kun jäsenvaltio sisällyttää lopulliseen menoilmoitukseen sellaisia maksettuja menoja, jotka koskevat ei-toimivia hankkeita, se sitoutuu samalla saamaan päätökseen kaikki kyseiset ei-toimivat hankkeet viimeistään kahden vuoden kuluttua sulkemisasiakirjojen esittämiselle asetetusta määräajasta ja maksamaan unionin antaman osarahoituksen takaisin, jos tällaisia hankkeita ei saada päätökseen mainitussa kahden vuoden määräajassa.

Jäsenvaltioiden on toimitettava loppukertomuksen mukana luettelo tällaisista ei-toimivista hankkeista, jotka on säilytetty edelleen ohjelmassa (ks. suuntaviivojen 5.2.8 kohta). Sen jälkeen jäsenvaltion on seurattava tällaisia ei-toimivia hankkeita tiiviisti ja raportoitava komissiolle kuuden kuukauden välein, mitä hankkeita on jo saatu päätökseen ja mitä toimenpiteitä on toteutettu jäljellä olevien hankkeiden valmiiksi saattamista varten ja millaisin tuloksin.

¹¹ Muista unionin välineistä myönnettyä rahoitusta voidaan harkita sillä edellytyksellä, että kaikki suuntaviivojen 3.4 kohdassa määritetyt muiden kuin suurhankkeiden jakamista koskevat edellytykset täyttyvät.

¹² Mukaan lukien suurhankkeet (joita ei jaeta kahdelle ohjelmakaudelle).

¹³ Hanketta, joka on täyttänyt 57 artiklan mukaisen vaatimuksen mutta joka ei ole enää toiminnassa ohjelman sulkemisvaiheessa, ei tule katsoa ei-toimivaksi.

Jäsenvaltion on kahden vuoden kuluessa kyseisen ohjelman sulkemisasiakirjojen esittämiselle asetetusta määräajasta toimitettava tarvittavat tiedot tällaisten ohjelmassa säilytettyjen hankkeiden valmiiksi saamisesta sekä toiminnallisista näkökohdista. Jos tällaiset hankkeet eivät tämän määräajan päättyessä ole toiminnassa, komissio perii takaisin koko hankkeelle myönnettyt varat. Jos jäsenvaltio ei hyväksy takaisinperintää, komissio tekee rahoitusoikaisun yleisasetuksen 99 artiklan mukaisesti¹⁴.

3.6. Yleisasetuksen 44 artiklan mukaisiin rahoitusjärjestelyjä koskeviin välineisiin sovellettavat tukikelpoisuussäännöt

Yleisasetuksen 78 artiklan 6 kohdassa säädetään, että sulkemisen yhteydessä tukikelpoisina menoina pidetään seuraavien erien yhteenlaskettua määrää:

- 1) kaupunkialueiden kehitysrahastoista suoritettavat maksut investointeihin, jotka on suunnattu julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksiin tai muihin hankkeisiin, jotka sisältyvät kaupunkialueiden yhdenmukaiseen kehityssuunnitelmaan;
- 2) yrityksille tarkoitetuista rahoitusjärjestelyjä koskevista välineistä yrityksiin suunnattuihin investointeihin suoritettavat maksut;
- 3) myönnettyt takuut, mukaan lukien takuurahastoista takuina sidotut määrät;
- 4) mahdolliset lainat tai takaisinmaksettaville investoinneille annettavat takuut rahastoista tai muut kannustinjärjestelmät, jotka tarjoavat lainoja tai takaisinmaksettaville investoinneille annettavia takuita, tai vastaavat välineet, jotka liittyvät energiatehokkuuteen ja uusiutuvien energialähteiden käyttöön rakennuksissa, myös nykyisessä asuntokannassa;
- 5) tukikelpoiset hallintokustannukset sekä korvaukset tai palkkiot.

Koska loppuerän maksupyyntö on toimitettava viimeistään 31. maaliskuuta 2017, eikä lisämenoja voida ilmoittaa 31. maaliskuuta 2017 jälkeen, sulkemisena on 78 artiklan 6 kohtaa sovellettaessa pidettävä maksupyyntöjen esittämiselle asetetun määräajan viimeistä päivää. Jotta tarkastusviranomaisella olisi riittävästi aikaa sulkemista koskevan ilmoituksen edellyttämään tarkastustyöhön, loppumaksua koskeva maksupyyntö ja menoilmoitus olisi toimitettava tarkastusviranomaiselle hyvissä ajoin (nämä asiakirjat olisi suositeltavaa toimittaa tarkastusviranomaiselle vähintään kolme kuukautta ennen 31. maaliskuuta 2017 olevaa määräaika).

Jotta menot voitaisiin katsoa tukikelpoisiksi sulkemisvaiheessa, kansallisilla viranomaisilla on oltava varmuus siitä, että loppukäyttäjälle maksettu rahoitusosuus käytetään aiottuun tarkoitukseen. Tältä osin ei kuitenkaan edellytetä, että loppukäyttäjä olisi sulkemisasiakirjojen toimittamiseen mennessä toteuttanut kaikilta osin investointitoimen, jota rahoitusjärjestelyjä koskevalla välineellä tuetaan.

Yleisasetuksen 44 artiklan ja 78 artiklan 6 kohdan mukaisesti tukikelpoisia menoja sulkemisen yhteydessä ovat toimenpideohjelman rahoitusosuudesta loppukäyttäjiin tehdyt investoinnit ja tukikelpoiset hallintokustannukset sekä korvaukset tai palkkiot. Loppukäyttäjiin tehdyistä investoinneista rahoitusjärjestelyjä koskeviin välineisiin palautettuja varoja ei enää pidetä toimenpideohjelman rahoitusosuutena. Näiden varojen osalta olisi meneteltävä yleisasetuksen 78 artiklan 7 kohdan viimeisen kohdan mukaisesti, jotta varmistetaan rahoitusjärjestelyjä koskevien välineiden kautta loppukäyttäjiin investoitujen ohjelman rahoitusosuuksien kierrätysvaikutus. Näiden

¹⁴ Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomioissa on vahvistettu, että komissiolla on oikeus tehdä rahoitusoikaisuja ei-toimivien hankkeiden tapauksessa. Ks. asiassa T-60/03, Regione Siciliana vastaan komissio, 18. lokakuuta 2005 annettu tuomio (Kok., s. II-04139). Siinä tuomioistuimien vahvistaa perusteet rahoitusoikaisulle, jonka komissio teki asetuksen (EY) N:o 4253/88 24 artiklan nojalla, koska yhteisrahoitettu hanke ei ollut toimintakelpoinen (ks. etenkin tuomion 82, 83 sekä 99–102 kohta).

varojen uudelleenkäyttöä lisäinvestointeihin, joille ei ole säädetty mitään määräaikaa, ei kuitenkaan voida ilmoittaa tukikelpoisina menoina sulkemisen yhteydessä.

3.6.1. Menojen tukikelpoisuus ja ohjelman rahoitusosuus takausten tapauksessa

Kun kyse on takauksista, sulkemisvaiheessa katsotaan tukikelpoisten menojen määräksi myönnettyjen takausten arvo, mukaan lukien takuina sidotut määrät. Takausten tapauksessa sovelletaan 8. helmikuuta 2012 päivätyn COCOF-muistion 10/0014/05 4.1 kohtaa, sanotun kuitenkin rajoittamatta kyseisen muistion 1.1.7 kohdan soveltamista¹⁵.

3.6.2. Hallintokustannusten sekä korvausten tai palkkioiden tukikelpoisuus

Maaliskuun 31. päivään 2017 asti aiheutuneet ja maksetut hallintokustannukset taikka korvaukset tai palkkiot ovat tukikelpoisia yleisasetuksen 78 artiklan 6 kohdan d alakohdan nojalla. Huomioon on kuitenkin otettava rajoitukset, jotka on asetettu täytäntöönpanoasetuksen 43 artiklan 4 kohdassa, sekä ohjeet, jotka sisältyvät 8. helmikuuta 2012 päivätyn COCOF-muistion 10/0014/05 2.6 kohtaan.

3.6.3. Rahoitusjärjestelyjä koskeviin välineisiin yhdistettynä käytetyt pääomitettut korkotuet ja takauspalkkiohyvitykset – tukikelpoisuus

Korkotukien ja takauspalkkiohyvitysten voidaan katsoa kuuluvan rahoitusjärjestelyjä koskevaan välineeseen ja takaisinmaksettavaan investointiin yleisasetuksen 44 artiklan ja 78 artiklan 6 kohdan mukaisessa merkityksessä ainoastaan siinä tapauksessa, että ne liitetään ja yhdistetään EAKR:n tai ESR:n lainoihin tai takauksiin yhdessä rahoituspaketissa.

Korkotuet tai takauspalkkiohyvitykset voidaan hakea maksettaviksi ohjelman sulkemisvaiheessa yleisasetuksen 78 artiklan 6 kohdan mukaisesti, mikäli tuet ja hyvitykset on nostettu. Tukikelpoisiksi menoiksi katsotaan rahoituksenvälittäjälle tai lopulliselle tuensajalle maksetut korkotuet ja takauspalkkiohyvitykset, jotka koskevat voimassa olevia lainoja tai takauksia

Pääomitettut korkotuet ja takauspalkkiohyvitykset, jotka tulevat maksettaviksi loppuerän maksamista koskevan pyynnön esittämisen jälkeen, voidaan ilmoittaa tukikelpoisiksi menoiksi yleisasetuksen 78 artiklan 6 kohdan mukaisesti, kun ne liittyvät sellaisiin lainoihin tai muihin riskirahoitusvälineisiin, joiden voimassaoloaika jatkuu vielä loppuerän maksamista koskevan pyynnön esittämisen jälkeen. Tuolloin seuraavien neljän edellytyksen on täyttyvä:

- korkotuet tai takauspalkkiohyvitykset on liitetty ja yhdistetty EAKR:n tai ESR:n lainoihin tai takauksiin yhdessä rahoituspaketissa;
- korkotuet tai takauspalkkiohyvitykset kohdistuvat sellaisiin lainoihin tai muihin riskirahoitusvälineisiin, jotka on maksettu loppukäyttäjiin tehtäviä investointeja varten 31. maaliskuuta 2017 mennessä;
- pääomitettut korkotuet ja takauspalkkiohyvitykset lasketaan 31. maaliskuuta 2017 summaamalla diskontatut maksuvelvoitteet; ja
- pääomitettujen korkotukien tai takauspalkkiohyvitysten kokonaismäärä siirretään jäsenvaltioiden rahoituslaitoksissa olevalle sulkutilille, jonka haltijana on hallintoviranomainen tai rahoitusjärjestelyjä koskevan välineen täytäntöönpanosta vastaava taho.

¹⁵ Tämä 1.1.7 kohta esiintyi ensimmäisen kerran 21. helmikuuta 2011 päivätystä COCOF-muistiossa 10/0014/04.

Sulkutilille mahdollisesti jäljelle jäävät varat (esimerkiksi tuet, joita ei ole maksettu laiminlyöntien vuoksi, tai ennenaikaiset takaisinmaksut ja kertyneet korot) on käytettävä yleisasetuksen 78 artiklan 7 kohdan mukaisesti ohjelmien sulkemisen jälkeen jäljellä olevina varoina noudattaen 8. helmikuuta 2012 päivätyn COCOF-muistion 10/0014/05 9.2.7 kohtaa.

Hallintoviranomaisen on ilmoitettava loppukertomuksessa erikseen ne tukikelpoiset menot, jotka koskevat pääomitetuista korkotukia ja takauspalkkiohyvityksiä.

3.6.4. Tukikelpoisiin menoihin tehtävät mahdolliset vähennykset

3.6.4.1. Tukikelpoisten hallintokustannusten ja korvausten tai palkkioiden kanssa päällekkäiset loppukäyttäjän maksamat järjestelykorvaukset tai -palkkiot

Kuten 8. helmikuuta 2012 päivätyn COCOF-muistion 10/0014/05 2.6.17 kohdassa selostetaan, sellaiset loppukäyttäjiltä veloitetut rahoitusjärjestelyjä koskevan välineen järjestelykorvaukset tai -palkkiot tai muut hallintokustannukset, jotka ovat päällekkäisiä rakennerahastoista korvattaviksi tukikelpoiksi menoiksi ilmoitettujen hallintokustannusten ja korvausten tai palkkioiden kanssa, on käsiteltävä siten, että vastaava määrä vähennetään rakennerahastoista maksettaviksi haetuista yleisasetuksen 78 artiklan 6 kohdan d alakohdan mukaisista tukikelpoista menoista.

3.6.4.2. Ohjelmasta suoritetuista maksuista kertyneet korkotulot

Kuten 8. helmikuuta 2012 päivätyn COCOF-muistion 10/0014/05 5.1.6 kohdassa todetaan, tukikelpoista menoista on vähennettävä sellaiset ohjelmasta rahoitusjärjestelyjä koskevaan välineeseen, myös holding-tyyppisiin rahastoihin, suoritetuista maksuista kertyneet korkotulot, jotka on määritelty rakennerahastojen rahoitusosuudelle ja joita ei ole ohjelmaa osittain tai lopullisesti suljettaessa käytetty yleisasetuksen 78 artiklan 6 kohdan ja 78 artiklan 7 kohdan ensimmäisen alakohdan säännösten mukaisesti.

3.7. Tuloja tuottavat hankkeet

Kuten yleisasetuksen 55 artiklassa esitetään, tuloja tuottavissa hankkeissa tukikelpoisten menojen enimmäismäärä on yhtä kuin hankkeelle laskettu rahoitusvaje (investointikustannusten käypä arvo vähennettynä nettotulojen käyvä arvolla).

COCOF-muistiossa 07/0074/09 todetaan, että yleisasetuksen 55 artiklan soveltamisalaan kuuluvien hankkeiden tuottamista nettotuloista on tehtävä uusia tai ylimääräisiä vähennyksiä viimeistään ohjelman sulkemisasiakirjojen esittämisvaiheessa, mikäli jokin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

- a) rahoitusvajeen laskennassa on jätetty huomiotta tiettyjä uusia tulolähteitä, ja/tai rahoitusvajeen laskennan jälkeen on ilmennyt uusia tulolähteitä¹⁶;
- b) tariffipolitiikkaan tehdään muutoksia, jotka vaikuttavat rahoitusvajeen laskentaan;
- c) on syntynyt nettotuloja sellaisille hankkeille, joiden tapauksessa investoinnista saatavien tulojen objektiivinen ennakkoarviointi oli mahdotonta, minkä vuoksi hankkeille ei ole alun perin myöskään laskettu rahoitusvajetta.

¹⁶ Jos hanke tuottaa tuloa jo lasketuista lähteistä, kyseiset tulot voivat olla suunniteltua suurempia tai pienempiä mutta eivät edellytä rahoitusvajeen uudelleenlaskentaa (paitsi jos tulot on tahallisesti aliarvioitu, mitä voidaan pitää sääntöjenvastaisuutena).

Hallintoviranomaisen on laskettava tällaisille hankkeille kuuluva rahoitusosuus. Todentamisviranomaisen on vähennettävä mahdolliset nettotulot menoista, jotka ilmoitetaan komissiolle viimeistään 31. maaliskuuta 2017 yleisasetuksen 89 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

3.8. Valtiontuet ja menojen tukikelpoisuus

Kuten yleisasetuksen 78 artiklan 1 kohdassa säädetään, SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa (aiemmin perustamissopimuksen 87 artiklassa) tarkoitetuissa tukijärjestelmissä menojen tukikelpoisuus edellyttää ensiksikin, että tuensaaja on suorittanut kyseisen maksun, ja toiseksi, että tuen myöntävän elimen on täytynyt maksaa vastaava julkinen rahoitusosuus tuensaajalle ennen sulkemisasiakirjojen esittämistä.

Tuen myöntävän elimen tuensaajille maksamat ennakot on katettava tuensaajien hanketta toteuttaessaan maksamilla menoilla, jotka on osoitettava maksukuittien tai todistusarvoltaan vastaavien kirjanpitositteiden avulla, viimeistään 31. joulukuuta 2015.

3.9. Kroatian liittyminen EU:hun

Kroatia liittyi unioniin heinäkuussa 2013 eli kauden 2007–2013 lopulla. Liittymissopimuksessa määrätään järjestelyistä ja yksityiskohtaisista säännöistä, joita Kroatian tapauksessa sovelletaan rakennerahastojen täytäntöönpanoon (liittymissopimuksen¹⁷ liitteessä III oleva 7 kohta).

Yleisasetuksen 93 artiklan 1 kohdan mukaisen ilman eri toimenpiteitä tapahtuvan vapauttamisen määräaika on sitoumusvuotta seuraava kolmas vuosi (n+3). Menojen tukikelpoisuuden päättämispäivää lykätään yhdellä vuodella lähentymistavoitteen mukaisissa Kroatian ohjelmissä sekä ohjelmissä, jotka sisältyvät Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen rajat ylittävää yhteistyötä koskevaan osa-alueeseen ja joissa Kroatia on mukana. Näissä ohjelmissä tukikelpoisuuden päättämispäivä on 31. joulukuuta 2016 ja sulkemisasiakirjojen esittämiseksi asetettu määräaika on 31. maaliskuuta 2018. Mainittuja määräaikoja sovelletaan myös sellaisiin jäsenvaltioihin, jotka osallistuvat rajat ylittävää yhteistyötä koskeviin ohjelmiin Kroatian kanssa, ja ainoastaan kyseisten rajat ylittävää yhteistyötä koskevien ohjelmien tapauksessa. Kaikkia asiaankuuluvia määräaikoja, kuten komission päätösten muuttamiselle asetettuja määräaikoja, muutetaan vastaavasti.

Liittymistä valmistelevan tukivälineen mukaiset suurhankkeet (hankkeet, joiden kokonaiskustannukset ovat vähintään 10 miljoonaa euroa) käsitellään yleisasetuksen mukaisesti hyväksytyinä suurhankkeina liittymispäivästä alkaen.

4. SULKEMISASIAKIRJOJEN ESITTÄMINEN

4.1. Sulkemisasiakirjat

Loppumaksun maksamisen osalta yleisasetuksen 89 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on toimitettava kustakin ohjelmasta maksupyyntö, joka sisältää seuraavat kolme asiakirjaa ("sulkemisasiakirjat"):

- 1) loppumaksua koskeva maksupyyntö ja 78 artiklan mukainen menoilmoitus;
- 2) ohjelman täytäntöönpanoa koskeva loppukertomus, johon sisältyvät 67 artiklassa säädetyt tiedot;

¹⁷ EUVL L 112, 24.4.2012.

- 3) ilmoitus ohjelman sulkemisesta ja ilmoitukseen liitettävä 62 artiklassa tarkoitettu lopullinen tarkastuskertomus.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikissa edellä mainituissa asiakirjoissa olevat rahoitustiedot (samoin kuin SFC 2007 -tietokannassa olevat tiedot) ovat keskenään yhtäpitävät.

4.2. Sulkemisasiakirjojen esittämisen määräaika

Kaikki sulkemisasiakirjat on toimitettava 31. maaliskuuta 2017 mennessä, kuten yleisasetuksen 89 artiklan 1 kohdassa säädetään, ja niiden on katettava myös toimet, joita on lykätty oikeudellisten menettelyjen tai hallinnollisten muutoksenhakujen vuoksi. Jäsenvaltioiden on jatkettava välimaksujen säännöllistä lähettämistä, vaikka ennakkomaksujen ja välimaksujen yhteismäärä on jo suuruudeltaan 95 prosenttia ohjelmalle osoitetusta rahastojen rahoitusosuudesta. Jotta tarkastusviranomaisen työ helpottuisi, on suositeltavaa, että jäsenvaltiot toimittavat viimeisen välimaksupyynnön viimeistään 30. kesäkuuta 2016¹⁸.

Komissio lähettää jäsenvaltioille kirjeen kaksi kuukautta ennen ohjelman sulkemisasiakirjojen esittämiseksi asetettua määräaikaa. Kirjeessä jäsenvaltioille tiedotetaan sulkemisasiakirjojen myöhässä esittämisestä aiheutuvista seurauksista.

Kaikki mainitut kolme asiakirjaa ovat osa sulkemispakettia. Jos komissio ei ole saanut suuntaviivojen 4.1 kohdassa mainittuja sulkemisasiakirjoja 31. maaliskuuta 2017 mennessä, se vapauttaa puuttuvia asiakirjoja vastaavan osan sitoumuksesta ilman eri toimenpiteitä. Siinä tapauksessa ohjelman sulkemista jatketaan komission käytettävissä olevien viimeksi toimitettujen tietojen perusteella (viimeisin välimaksu ja menoilmoitus, viimeisin hyväksyttävä vuotuinen täytäntöönpanokertomus sekä viimeisin hyväksyttävä tarkastuskertomus).

Täytäntöönpanoa koskevan loppukertomuksen ja sulkemista koskevan ilmoituksen toimittamatta jättäminen on osoitus siitä, että ohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmässä on vakava puute, joka on vaarantanut ohjelmalle jo maksetun unionin rahoitusosuuden. Jos nämä asiakirjat jätetään toimittamatta, komissio voi tehdä rahoitusoikaisun yleisasetuksen 99 artiklan mukaisesti.

Asiakirjat on toimitettava yksinomaan sähköisesti. Paperiversioita ei hyväksytä. Sähköisestä toimitustavasta säädetään yleisasetuksen 66 artiklan 3 kohdassa ja 76 artiklan 4 kohdassa sekä täytäntöönpanoasetuksen 40 artiklan 1 kohdan c ja e alakohdassa ja 40 artiklan 2 kohdan j alakohdassa. Komissio katsoo, että asiakirjat on vastaanotettu oikea-aikaisesti, jos asiaankuuluvat tiedot on toimitettu, validoitu ja lähetetty SFC-tietokannassa. Kun kaikki asiakirjat on lähetetty, jäsenvaltiot saavat SFC:stä vastaanottoilmoituksen, jossa mainitaan asiakirjojen lähetyspäivä ja -aika.

Kesäkuussa 2016 jäsenvaltioiden ei tarvitse toimittaa vuotuista täytäntöönpanokertomusta vuodelta 2015. Poikkeuksena ovat rahoitusjärjestelyjä koskevien välineiden tiedot, joista säädetään yleisasetuksen 67 artiklan 2 kohdan j alakohdassa.

Jäsenvaltioiden on toimitettava viimeinen vuotuinen tarkastuskertomus joulukuussa 2015.

¹⁸ Tuolloin tarkastusviranomainen pystyy varmasti käymään läpi vuonna 2016 ilmoitetut menot. Lisäksi on mahdollista varautua sulkemista koskevan ilmoituksen tekemiseen, jonka määräaika on 31. maaliskuuta 2017.

4.3. Asiakirjojen muuttaminen niiden esittämiseksi asetetun määräajan jälkeen

Jäsenvaltiot eivät saa muuttaa yleisasetuksen 89 artiklan 1 kohdassa lueteltuja sulkemisasiakirjoja niiden esittämiseksi asetetun määräajan (31. maaliskuuta 2017) jälkeen. Ainoastaan kirjoitus- ja laskuvirheiden korjaaminen on sallittua jäljempänä selostetuissa tilanteissa.

Jäsenvaltiot eivät voi tehdä menoilmoitukseen ja loppumaksua koskevaan maksupyynnöön tarkistuksia, joilla esitetään uusia menoja. Ne voivat kuitenkin tarkistaa lukuja alaspäin peruuttamalla menoja.

Komissio voi pyytää, että jäsenvaltio korjaa loppumaksua koskevaa maksupyynnöä tai menoilmoitusta esittämällä lisätietoja tai tekemällä teknisiä korjauksia, jos tällaiset lisätiedot tai korjaukset liittyvät ennen esittämiseksi asetetun määräajan päättymistä komissiolle ilmoitettuihin menoihin. Tällöin komissio antaa jäsenvaltiolle kaksi kuukautta aikaa korjausten tekemiseen. Jos korjauksia ei tehdä kahden kuukauden kuluessa, komissio käyttää sulkemisen yhteydessä niitä tietoja, jotka sillä on käytettävissään.

4.4. Asiakirjojen saatavuus

Yleisasetuksen 90 artiklan mukaan hallintoviranomaisen on varmistettava, että kaikki asianomaisen ohjelman menoja ja tarkastuksia koskevat tositteet ovat komission ja tilintarkastustuomioistuimen saatavilla kolmen vuoden ajan komission yleisasetuksen 89 artiklan 5 kohdan mukaisesti ilmoittaman ohjelman sulkemispäivän jälkeen.

Kolmen vuoden määräaika voi lakata kulumasta vireillä olevan oikeudenkäynnin johdosta tai komission asianmukaisesti perustellusta pyynnöstä.

Hallintoviranomaisen on asetettava pyynnöstä komission käyttöön luettelo, jossa mainitaan kaikki toimivat toimet ohjelman sulkemista seuraavalta kolmen vuoden kokonaisjaksolta.

5. SULKEMISASIAKIRJOJEN SISÄLTÖ

5.1. Lopullisia menoja koskeva todennettu ilmoitus ja loppumaksua koskeva maksupyyntö

5.1.1. Yleinen periaate

Lopullisia menoja koskeva todennettu ilmoitus, johon sisältyy loppumaksua koskeva maksupyyntö, on laadittava täytäntöönpanoasetuksen liitteessä X olevan mallin mukaisesti.

Menoilmoituksessa on myös ilmoitettava tukikelpoisten menojen kokonaisuus siirtymäkauden tukea saavien alueiden osalta.

Unionilta toimintalinjalle suoritettujen maksujen ja kyseiseen toimintalinjaan kuuluville yhteisrahoitetuille toimille tosiasiallisesti maksetun rahastojen rahoitusosuuden välillä voi esiintyä eroja. Tämä johtuu siitä, että hallintoviranomaiset voivat joustavasti soveltaa eri osarahoitusosuuksia yksittäisiin toimiin, kuten yleisasetuksen 53 artiklan 4 kohdassa esitetään.

Rahastojen moitteettoman varainhoidon periaatetta on noudatettava, eli tuensaajille maksetun tai maksettavan julkisen rahoitusosuuden (sellaisena kuin se ilmoitetaan lopullisia menoja koskevassa todennetussa ilmoituksessa) on oltava vähintään yhtä suuri kuin komission ohjelmaan maksama rahoitusosuus, ja jäsenvaltioiden on yleisasetuksen 80 artiklan mukaisesti varmistettava, että tuensaajat saavat julkisen rahoitusosuuden kokonaisuudessaan mahdollisimman pian ja täysimääräisenä.

Yleisasetuksen 77 artiklan 12 kohdan mukaan loppumaksuina maksettu unionin maksuosuus ei saa toimintalinjan tasolla ylittää yli 10 prosentilla rahastosta maksettavaa enimmäistukimäärää, joka vahvistetaan komission tekemässä toimenpideohjelman hyväksymistä koskevassa päätöksessä. Loppumaksuina maksettu unionin rahoitusosuus ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin ilmoitettu julkinen rahoitusosuus ja kullekin ohjelmalle kustakin rahastosta myönnetyn tuen enimmäismäärä.

5.1.2. Tiettyjen jäsenvaltioiden varainhoito – asetus (EU) N:o 1311/2011 (määrien korottaminen)

Yleisasetuksen 77 artiklan 2 kohdan mukaan (sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EU) N:o 1311/2011) komissio voi tietyin edellytyksin maksaa korotetun määrän kunkin sellaisen maksupyynnön osalta, jonka esittänyt jäsenvaltio kärsii varainhoitoon kohdistuvien vakavien vaikeuksien uhasta. Korotettu määrä lasketaan lisäämällä sovellettavaan osarahoitusosuuteen 10 prosenttiyksikköä.

Jos välimaksut ja loppumaksut lasketaan sen jälkeen, kun jäsenvaltio ei voi enää saada rahoitustukea, komissio ei ota huomioon korotettuja määriä, jotka on maksettu jäsenvaltiolle ajalta, jolta se sai korotuksen.

Unionin rahoitusosuus ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin julkinen rahoitusosuus ja kullekin toimintalinjalle rahastoista myönnetyn tuen enimmäismäärä sellaisena kuin se on vahvistettu komission tekemässä toimenpideohjelman hyväksymistä koskevassa päätöksessä. Kuten näiden sulkemista koskevien suuntaviivojen 10 kohdassa täsmennetään, ilmoitettu julkinen rahoitusosuus ja tuen enimmäismäärä rajataan monitavoitteisten ohjelmien tapauksessa tavoitteiden tasolla yleisasetuksen 22 artiklan mukaisesti.

5.1.3. Takaisinperintä (myös sulkemisasiakirjojen esittämisen jälkeen tapahtuva) ja sääntöjenvastaisuudet

Vuotuinen ilmoitus, joka on lähetettävä SFC2007-tietokannan kautta (täytäntöönpanoasetuksen liitteen XI mukaisesti) viimeistään 31. maaliskuuta 2017 vuodelta 2016, käsitellään sulkemisvaiheessa seuraavasti:

- Liitteessä XI(2) ilmoitetut vireillä olevia takaisinperintämenettelyjä koskevat määrät on sisällytettävä loppuerän maksupyynnöön. Niitä ei kuitenkaan makseta vaan ne muodostavat maksamatta olevan komission sitoumuksen. Kun ilmoitettujen menojen takaisinperintää koskeva menettely on käynnistetty, kyseiset määrät ilmoitetaan vireillä olevien takaisinperintämenettelyjen kohdassa. Niitä ei ilmoiteta oikeudellisista ja hallinnollisista syistä keskeytettynä toimina¹⁹, koska nämä tapaukset koskevat ainoastaan määriä, joita jäsenvaltio ei ole voinut ilmoittaa. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle vireillä olevien takaisinperintämenettelyjen tuloksista.
- Kun kyse on liitteen XI(3) mukaisista summista, joita ei saada perityiksi takaisin, ja kun jäsenvaltio pyytää unionin osuuden kattamista Euroopan unionin yleisestä talousarviosta, komissio tutkii kunkin tapauksen asianmukaisella tavalla. Tässä yhteydessä se a) ilmoittaa jäsenvaltiolle kirjallisesti aikomuksestaan panna vireille kyseistä määrää koskeva tutkimus

¹⁹ Kuten yleisasetuksen 95 artiklassa säädetään, poikkeus ilman eri toimenpiteitä tapahtuvaan vapauttamiseen ovat määrät, joita todentamisviranomaisen ei ole voinut ilmoittaa komissiolle siitä syystä, että toimenpiteet on keskeytetty sellaisen oikeudellisen menettelyn tai hallinnollisen muutoksenhaun vuoksi, jolla on lykkäävä vaikutus. Kuten edellä jo todettiin, vireillä olevat takaisinperintämenettelyt puolestaan koskevat määriä, jotka on ilmoitettu komissiolle.

tai b) pyytää jäsenvaltiota jatkamaan takaisinperintämenettelyä tai c) hyväksyy sen, että unionin osuus katetaan Euroopan unionin yleisestä talousarviosta.

- Sitoumus pysyy voimassa sellaisten liitteen XI(3) mukaisten ilmoitettujen määrien osalta, joiden tapauksessa komissio on pyytänyt lisätietoja, pannut vireille tutkimuksen tai pyytänyt jäsenvaltiota jatkamaan takaisinperintämenettelyä.
- Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sellaiset liitteessä XI(3) mainitut määrät, joiden osalta jäsenvaltio ei ole pyytänyt unionia kattamaan oman osansa menetyksestä, vähennetään lopullisia menoja koskevasta todennetusta ilmoituksesta²⁰.

Kaikki sulkemisen jälkeen takaisin perityt määrät on kuitenkin maksettava takaisin komissiolle.

5.2. Täytäntöönpanoa koskeva loppukertomus

5.2.1. Yleinen periaate

Loppukertomuksen on sisällettävä yleisasetuksen 67 artiklan 2 kohdassa selostetut tiedot. Sen olisi oltava rakenteeltaan samanlainen kuin vuotuinen täytäntöönpanokertomus, sillä molemmat asiakirjat perustuvat samaan täytäntöönpanoasetuksen liitteessä XVIII olevaan malliin. Siinä olisi esitettävä yhdistetyt tiedot koko täytäntöönpanokaudelta.

5.2.2. Hyväksyttävyyys, hyväksyntä ja määräajat

Yleisasetuksessa ei aseteta määräaika loppukertomuksen hyväksyttävyydestä. Siinä ei myöskään säädetä, mitä tapahtuu, jos loppukertomus ei ole hyväksyttävä. Yleisasetuksen mukaan kertomusta pidetään hyväksyttävänä, jos se sisältää kaikki 67 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut tarvittavat tiedot. Yleisasetuksen 67 artiklan 2 kohdan säännökset ovat lähtökohtana myös loppukertomuksen hyväksynnälle, joten hyväksyttävyyys ja hyväksyntä voidaan sulkemisen yhteydessä rinnastaa toisiinsa, ja näitä kahta käsitettä olisi käytettävä toistensa vastineina.

Loppukertomuksen vastaanottamispäivän jälkeen komissiolle on viisi kuukautta aikaa vahvistaa kertomuksen hyväksyttävyyden tai esittää jäsenvaltioille kommentteja ja pyytää kertomuksen tarkistamista, jos se ei ole tyytyväinen kertomuksen sisältöön. Loppukertomus hyväksytään vain sillä edellytyksellä, että kaikki komission kommentit on otettu huomioon.

Yleisasetuksessa asetetaan aikarajat, joiden kuluessa komissio toimittaa kommenttinsa jäsenvaltioille. Siinä ei kuitenkaan vahvisteta määräaika jäsenvaltion vastaukselle. Siksi on aiheellista vahvistaa komission ja jäsenvaltion välistä vuoropuhelua koskevat puitteet.

Kun komissio on toimittanut loppukertomusta käsittelevät kommentit, jäsenvaltiolla on kaksi kuukautta aikaa vastata ja toimittaa tarvittavat tiedot. Jos jäsenvaltio ei voi noudattaa tätä määräaika, sen on ilmoitettava komissiolle asiasta. Tuolloin määräaika voidaan pidentää kahdella kuukaudella.

Jos jäsenvaltio ei pysty parantamaan loppukertomusta, komissio hylkää sen ja suorittaa sulkemisen käytettävissä olevien asiakirjojen perusteella. Samanaikaisesti komissio voi tehdä rahoitusoikaisuja yleisasetuksen 99 artiklan mukaisesti.

²⁰

Peruuttamisesta ja takaisinperinnästä on lisätietoja COCOF-muistiossa 10/0002/00: Ohjelmakaudella 2007–2013 ja ohjelmakauden 2000–2006 jäljellä olevalla jaksolla sovellettavat todentamisviranomaisten raportointiohjeet, jotka koskevat peruutettuja, takaisin perittyjä ja takaisin perittäviä määriä sekä määriä, joita ei voida periä takaisin.

Tavoitteena on, että komissio tarkastaa ja hyväksyy loppukertomuksen yhden vuoden kuluessa sen vastaanottamispäivästä.

5.2.3. Määrien korottamisesta ilmoittaminen

Jos jäsenvaltiot käyttävät hyväkseen yleisasetuksen 77 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua poikkeusta, niiden on ilmoitettava maksettujen korotettujen määrien käytöstä ja eriteltävä täydentävät toimenpiteet, joilla varmistetaan kyseisten varojen keskittäminen erityisesti kilpailukykyä, kasvua ja työllisyyttä tukeviin hankkeisiin.

5.2.4. Suurhankkeiden raportointi

Jos suurhanke saa osarahoitusta useammasta ohjelmasta, kaikkiin asianomaisiin ohjelmiin on sisällyttävä viitteet/raportointi kyseisen hankkeen osalta.

Jäsenvaltion on vahvistettava loppukertomuksessa, että suurhankkeet on saatu päätökseen ja otettu käyttöön (paitsi jos sovelletaan suuntaviivojen 3.3 kohtaa) ja että ne on toteutettu vastaavien komission päätösten mukaisesti. Kuten täytäntöönpanoasetuksen liitteessä XVIII todetaan, jäsenvaltioiden on toimitettava luettelo loppuun saatetuista suurhankkeista. Luettelossa on oltava seuraavat tiedot:

- suurhankkeiden päättymispäivä;
- kyseisten hankkeiden lopulliset kokonaisinvestointikustannukset, rahoituslähteet mukaan luettuina²¹;
- keskeiset tuotos- ja tulosindikaattorit, mukaan lukien tarvittaessa perusindikaattorit, jotka vahvistetaan suurhanketta koskevassa komission päätöksessä²².

Luettelo on esitettävä käyttämällä suuntaviivojen liitteessä I olevaa mallia.

Jäsenvaltioiden on loppukertomuksessa ilmoitettava suurhankkeiden täytäntöönpanossa kohdatuista merkittävistä ongelmista ja niiden ratkaisemiseksi toteutetuista toimenpiteistä.

Jäsenvaltioiden on myös ilmoitettava, jos ohjelman yhteydessä toimitettu ohjeellinen luettelo suurhankkeista muuttuu.

Näiden tietojen perusteella komissio voi arvioida, vastaako toteutettu hanke komission päätöstä.

Komissio arvioi, miksi toteutetut suurhankkeet eivät vastaa komission päätöstä ja mitkä ovat tämän seuraukset (rahamääräiset ja/tai fyysiset seuraukset). Se voi tehdä rahoitusoikaisun (yleisasetuksen 99 ja 100 artiklan perusteella sekä komission päätöksessä C(2011)7321 eritellyllä tavalla).

²¹ Kuten esitetään mallissa, joka sisältyy täytäntöönpanoasetuksen liitteissä XXI ja XXII olevaan H.2.2. kohtaan.

²² Indikaattoreiden käsitettä selostetaan tarkemmin komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa nro 2 ”Indicative Guidelines on Evaluation Methods: Monitoring and Evaluation Indicators”.
Tuotosindikaattorit liittyvät toimintaan. Niitä mitataan fyysisin tai rahamääräisin yksiköin (esimerkiksi rakennetut raidekilometrit, taloudellisesti tuettujen yritysten lukumäärä jne.).
Tulosindikaattorit ilmaisevat, mitä suoria ja välittömiä vaikutuksia ohjelma on tuonut sen suorille tuensaajille. Niistä ilmenee, miten esimerkiksi tuensaajien käyttäytyminen, kapasiteetti tai toiminta on muuttunut. Tulosindikaattorit voivat olla luonteeltaan fyysisiä (matka-ajan lyheneminen, harjoitusajan suorittaneiden harjoittelijoiden lukumäärä, liikenneonnettomuuksien lukumäärä jne.) tai rahamääräisiä (yksityisen sektorin resursseja liikkeelle saavat vipuvaikutukset, kuljetuskustannusten väheneminen jne.).

5.2.5. Rahoitusjärjestelyjä koskevien välineiden raportointi

Yleisasetuksen 67 artiklan 2 kohdan j alakohdassa määritetään, että sulkemispakettiin kuuluvassa loppukertomuksessa on toimitettava seuraavat tiedot:

- rahoitusjärjestelyjä koskevan välineen ja täytäntöönpanojärjestelyjen kuvaus;
- ilmoitus niistä yksiköistä, jotka panevat rahoitusjärjestelyjä koskevan välineen täytäntöön, myös niistä, jotka tekevät sen holding-tyyppisten rahastojen kautta;
- rahoitusjärjestelyjä koskevaan välineeseen rakennerahastoista myönnetyn tuen sekä tähän välineeseen maksetun kansallisen osarahoitusosuuden määrät;
- rahoitusjärjestelyjä koskevasta välineestä maksetun rakennerahastoista myönnetyn tuen sekä kansallisen osarahoitusosuuden määrät.

Loppukertomuksessa olisi oltava selostus, jossa esitetään yhteenveto rahoitusjärjestelyjä koskevista välineistä ja täytäntöönpanojärjestelyistä. Loppukertomuksen yhteydessä täytäntöönpanojärjestelyt olisi tulkittava laajasti, jotta rahoitusjärjestelyjä koskevien välineiden toiminnasta kaudella 2007–2013 esitettäisiin tasapainoinen katsaus yleistavoitteen mukaisesti.

Loppuraportissa on esitettävä seuraavat tiedot:

- 1) ohjelmakaudella perustettujen rahastojen lukumäärä ja tyyppi;
- 2) kansallista osarahoitusta myöntävien tahojen tunnistetiedot ja kansallisen osarahoituksen tyyppi (laina, luontoissuoritus); mahdolliset yhteissijoitusrahastot on yksilöitävä selvästi;
- 3) toimen taustalla olevien rahoitussopimusten allekirjoituspäivä ja voimassaoloaika;
- 4) tiedot holding-rahaston hallinnoijan, rahastojen hallinnoijien sekä loppukäyttäjien valintamenettelystä;
- 5) tarjottujen tuotteiden tyypit ja kohteina olevat loppukäyttäjät;
- 6) tiedot, jotka koskevat ohjelman varojen nostamista rahoitusjärjestelyjä koskevista välineistä;
- 7) pääomitettujen korkotukien ja takauspalkkiohyvitysten määrä (ks. 3.6.3 kohta);
- 8) ohjelmasta suoritetuista maksuista kertyneet korkotulot, jotka on määritelty rakennerahastoille;
- 9) lyhyt yleisarvio rahaston toiminnasta ja siitä, miten rahasto on osaltaan vaikuttanut kyseisen ohjelman ja toimintalinjan tavoitteiden saavuttamiseen;
- 10) tiedot ohjelmien sulkemisen jälkeen jäljellä olevista varoista:
 - a) EARK:lle/ESR:lle määritelty jäljellä olevien varojen arvo (jäljellä olevat varat ja investointien ja osuuksien arvo ennen sulkemisasiakirjojen esittämistä);
 - b) päättämispäivämäärä (rahoitussopimuksen mukaisesti) ja jäljellä olevien varojen kertymistä koskeva päivämäärä;
 - c) rakennerahastoille määriteltyjen jäljellä olevien varojen uudelleenkäyttöä koskevat tiedot, joissa eritellään kyseisten varojen hallinnoinnista vastaava toimivaltainen viranomais, uudelleenkäyttömuoto, tarkoitus, kyseinen maantieteellinen alue ja suunniteltu kesto;
- 11) jos rahoitusjärjestelyjä koskevissa välineissä on ilmennyt erityisiä vaikeuksia ja/tai jos niiden liiketoimintasuunnitelmien mukaiset päätavoitteet ovat jääneet täyttymättä, loppukertomuksessa olisi esitettävä lyhyt yhteenveto kyseisten vaikeuksien pääasiallisista

syistä sekä (tapauksen mukaan) hallintoviranomaisen, holding-rahaston hallinnoijan tai rahaston hallinnoijan mahdollisesti toteuttamien korjaustoimien luonteesta, ajoituksesta ja vaikuttavuudesta.

Täydentäviä numerotietoja on esitettävä käyttämällä suuntaviivojen liitteessä II olevaa mallia.

5.2.6. Tulosten raportointi

Täytäntöönpanoaikana jäsenvaltiot ovat yleisasetuksen 67 artiklan 2 kohdan vaatimusten mukaisesti ilmoittaneet täytäntöönpanoa koskevissa vuosikertomuksissa yksityiskohtaisesti, miten ohjelman täytäntöönpanossa on edistytty. Edistys kuvataan toimintalinjoittain suhteessa niiden todennettavissa oleviin erityisiin tavoitteisiin ja käyttämällä ohjelmassa tarkoitettuja indikaattoreita.

Täytäntöönpanoa koskevien vuosikertomusten arvioinnin yhteydessä jäsenvaltiot ovat myös joutuneet selvittämään mahdolliset erot ja edistymisen sovittuihin tavoitteisiin nähden ja muuttamaan epäasianmukaisesti asetettuja tavoitteita.

Suorituskykyä koskevat tavoitteet olisi kuitenkin mahdollisuuksien mukaan säilytettävä ennallaan, jotta tukitoimien taso ei heikkenisi. Muuttamista koskevassa pyynnössä jäsenvaltioiden on varmistettava tarkistettujen tavoitteiden oikeellisuudesta, varsinkin jos niitä ei ole alun perin asetettu asianmukaisesti. Tavoitteita ei kuitenkaan pidä muuttaa suorituskykylähtöisesti. Toisin sanoen tarkoituksena ei ole, että tavoite muutetaan vastaamaan tosiasiallista suorituskykyä.

Jos sulkemisvaiheessa ilmenee, että loppukertomuksessa ilmoitetut indikaattorit poikkeavat merkittävästi (yli 25 prosenttia) ohjelmalle asetetuista tavoitteista, jäsenvaltion on selostettava ja perusteltava, miksi tavoitetta ei ole saavutettu ja miksi täytäntöönpanoaikana ei ole toteutettu korjaustoimia. Selostus ja perustelut on esitettävä lyhyen, enintään kolmesivuisen, yhteenvedon muodossa.

5.2.7. Hankkeiden jakaminen kahdelle ohjelmakaudelle

Jäsenvaltioiden on esitettävä luettelo niistä suurhankkeista, jotka on komission muutospäätöksellä hyväksytty ohjelmakausille 2007–2013 ja 2014–2020 jaettaviksi hankkeiksi (ks. suuntaviivojen 3.3 kohta). Luettelo on esitettävä käyttämällä suuntaviivojen liitteessä III olevaa mallia. Jäsenvaltioiden on pyynnöstä esitettävä luettelo kahdelle ohjelmakaudelle jaettavista muista kuin suurhankkeista (ks. suuntaviivojen 3.4 kohta). Sitä varten on käytettävä suuntaviivojen liitteessä IV olevaa mallia.

5.2.8. Ei-toimivat hankkeet

Jäsenvaltioiden on esitettävä loppukertomuksessa luettelo ei-toimivista hankkeista (ks. suuntaviivojen 3.5 kohta). Sitä varten on käytettävä suuntaviivojen liitteessä V olevaa mallia.

5.2.9. Korkotulojen käyttö

Yleisasetuksen 83 artiklan mukaan ennakkomaksusta millä tahansa tasolla (keskushallinto, välittävä elin) kertyviä korkotuloja on pidettävä kansallisen julkisen rahoitusosuuden muodossa olevina jäsenvaltion varoina, ja ne on käytettävä hallintoviranomaisen päätöksen mukaisiin toimiin asianomaisessa ohjelmassa.

Kun kyseessä on yleiskattava tuki (yleisasetuksen 43 artiklan c alakohta), mahdollisesti kertyvien korkotulojen käyttöä koskevat säännöt sisältyvät sopimukseen, joka tehdään jäsenvaltion tai hallintoviranomaisen ja välittävien elinten välillä.

5.2.10. Raportointi rahoituksen enimmäismäärien noudattamisesta

Jäsenvaltioiden on toimitettava täytäntöönpanoa koskevassa loppukertomuksessa rahoitustietoja, jotka koskevat ilmoitettujen menojen suhdetta asetuksessa vahvistettuihin enimmäismääriin (eli siirtymäkauden tukea saavia alueita ja muita alueita koskevat enimmäismäärät, syrjäisimpien alueiden erityismäärärahojen osalta menojen jakautuminen toimintakustannuksiin ja investointikustannuksiin, menojen jakautuminen ESR- ja EAKR-tyypin menoihin ja tekniseen tukeen).

5.3. Sulkemista koskeva ilmoitus

5.3.1. Yleinen periaate

Yleisasetuksen 62 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan tarkastusviranomaisen laatii sulkemista koskevan ilmoituksen ja antaa sen komissiolle viimeistään 31. maaliskuuta 2017. Ilmoituksessa arvioidaan loppuerän maksupyynnön oikeellisuus sekä lopullisen menoilmoituksen, johon on liitetty lopullinen tarkastuskertomus, perustana olevien tapahtumien laillisuus ja säännönmukaisuus.

Sulkemista koskevan ilmoituksen on perustuttava kaikkeen tarkastusstrategian mukaisesti tarkastusviranomaisen tekemään tai sen vastuulla tehtyyn tarkastustyöhön, kuten täytäntöönpanoasetuksen 18 artiklan 3 kohdassa säädetään. Työhön kuuluvat tarkastusviranomaisen 1. heinäkuuta 2015 jälkeen tekemät tarkastukset (yleisasetuksen 62 artiklan d alakohdan i alakohta), ja lopullisessa tarkastuskertomuksessa on esitettävä niihin liittyvät tiedot. Toisin sanoen tarkastusviranomaisen on raportoitava käyttämällä perustana 1. heinäkuuta 2015 asti toteutunutta tarkastustyötä sekä tarkastustyötä, joka on suoritettu 1. heinäkuuta 2015 ja 31. joulukuuta 2016 välisenä aikana. Tarkastusviranomaisen täytäntöönpanoasetuksen 16 artiklan mukaisesti tänä aikana suorittamat toimien tarkastukset kattavat vuosina 2015 ja 2016 ilmoitetut menot²³.

Täytäntöönpanoasetuksen 18 artiklan 3 kohdan mukaan sulkemista koskeva ilmoitus ja lopullinen tarkastuskertomus on laadittava täytäntöönpanoasetuksen liitteessä VIII olevan mallin mukaisesti. Mikäli kertomus kattaa useamman kuin yhden ohjelman tai rahaston, tiedot on jaoteltava ohjelma- ja rahastokohtaisesti²⁴. Tarkastusviranomaisen on annettava yksi sulkemista koskeva ilmoitus kutakin ohjelmaa kohden. Jos jäsenvaltiot soveltavat yhteistä järjestelmää useampaan ohjelmaan, tarkastusviranomaisen voi antaa yhden sulkemista koskevan ilmoituksen kyseiseen järjestelmään kuuluvista ohjelmista, jos ilmoituksessa esitetty lausunto pätee kaikkiin kyseisiin ohjelmiin.

Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen mukaisissa ohjelmissa sulkemista koskevan ilmoituksen ja lopullisen tarkastuskertomuksen on katettava ohjelma kokonaisuudessaan ja kaikki EAKR:n tukeen oikeutetut ohjelman menot, kuten täytäntöönpanoasetuksen 18 artiklan 3 kohdassa säädetään.

Jos tutkimuksen laajuuteen liittyy rajoitus tai jos havaittujen sääntöjenvastaisten menojen määrän perusteella sulkemista koskevaan ilmoitukseen ei ole mahdollista antaa huomautuksia sisältämätöntä lausuntoa, tarkastusviranomaisen on täytäntöönpanoasetuksen 18 artiklan 4 kohdan mukaan ilmoitettava syyt ja arvioitava ongelman laajuus ja sen taloudellinen vaikutus.

²³ Jotta tarkastusviranomaisen pystyy tarkastuksissaan kattamaan vuonna 2016 ilmoitetut menot ja jotta noudatetaan sulkemista koskevan ilmoituksen esittämiselle asetettua määräaika eli 31. maaliskuuta 2017, on suositeltavaa, että todentamisyksikön esittää viimeisen välimaksupyynnön viimeistään 30. kesäkuuta 2016. Näin voidaan varmistaa, että kyseisen päivämäärän jälkeen komissiolle ei ilmoiteta uusia menoja ennen loppuerän maksupyynnön esittämistä.

²⁴ Täytäntöönpanoasetuksen liitteessä VIII olevan 1 kohdan kolmas luetelmakohta.

Sulkemista koskevien ilmoitusten laadintamenettelyt on esitetty komissiolle vaatimustenmukaisuuden arvioinnin yhteydessä, kuten täytäntöönpanoasetuksen 23 artiklan e alakohdassa todetaan. Menettelyihin mahdollisesti tehdyt muutokset on ilmoitettava komissiolle vuotuisissa tarkastuskertomuksissa.

Jos jäsenvaltio on suorittanut osittaisen sulkemisen (COCOF-muistio 08/0043/03) ohjelmakaudella, tarkastusviranomaisen on ilmoitettava lopullisessa tarkastuskertomuksessa kaikki osittaisen sulkemisen jälkeen havaitut sääntöjenvastaisuudet, jotka liittyvät osittaisen sulkemisen kohteina oleviin toimiin. Lisäksi tarkastusviranomaisen on tällöin vahvistettava lopullisessa tarkastuskertomuksessa, että komission 99 artiklan mukaisesti tekemät rahoitusoikaisut ovat nettomääräisiä, kuten yleisasetuksen 88 artiklan 3 kohdassa säädetään²⁵.

5.3.2. *Hyväksyttävyyys, hyväksyntä ja määrääjat*

Yleisasetuksen 89 artiklan 3 kohdan mukaan komissio antaa jäsenvaltiolle tiedoksi lausuntonsa ohjelman sulkemista koskevan ilmoituksen sisällöstä viiden kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamispäivästä. Ilmoitus katsotaan hyväksytyksi, jos komissio ei esitä huomautuksia mainitun viiden kuukauden määräajan kuluessa.

Kun komissio on toimittanut sulkemista koskevaa ilmoitusta käsittelevät kommentit, jäsenvaltiolla on kaksi kuukautta aikaa vastata ja toimittaa tarvittavat tiedot. Toisin sanoen menettely vastaa loppukertomukselle vahvistettua vuoropuhelumenettelyä. Jos jäsenvaltio ei pysty noudattamaan mainittua määräaika, sen on ilmoitettava asiasta komissiolle, ja tuolloin määräaika voidaan pidentää vielä kahdella kuukaudella. Poikkeuksen muodostavat tapaukset, joissa jäsenvaltioiden on tehtävä lisää tarkastustyötä. Niissä määräaikaan voidaan myöntää tarkastustyön valmiiksi saamisen edellyttämä pidennys. Sulkemista koskeva ilmoitus hyväksytään vain sillä edellytyksellä, että kaikki komission kommentit on otettu huomioon.

Tavoitteena on, että komissio tarkastaa ja hyväksyy sulkemista koskevan ilmoituksen yhden vuoden kuluessa sen vastaanottamispäivästä. Poikkeuksina ovat tapaukset, joissa pyydyt lisätarkastukset vaativat pidemmän ajan.

Sulkemista koskevan ilmoituksen toimittamatta jättäminen on osoitus siitä, että ohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmässä on vakava puute, joka on vaarantanut ohjelmalle jo maksetun unionin rahoitusosuuden, kuten yleisasetuksen 99 artiklassa todetaan. Sama päätelmä on mahdollinen myös silloin, kun toimitetussa sulkemista koskevassa ilmoituksessa ei arvioida asianmukaisesti lopullisen menoilmoituksen perustana olevien tapahtumien laillisuutta ja säännönmukaisuutta.

Tällaisissa tapauksissa ja kun sulkemista koskevassa ilmoituksessa tuodaan esiin sääntöjenvastaisuuksia tai järjestelmiä koskevia puutteita, joita ei ole oikaistu ennen sulkemista, komissio voi harkita yleisasetuksen 99 ja 100 artiklan mukaisen rahoitusoikaisumenettelyn aloittamista. Menetelmästä on lisätietoja 19. lokakuuta 2011 annetussa komission päätöksessä C(2011)7321.

Tarkempia ohjeita lopullisen tarkastuskertomuksen ja sulkemista koskevan ilmoituksen laatimisesta ja sisällöstä annetaan näiden suuntaviivojen liitteessä VI.

²⁵ Mainittua 88 artiklan 3 kohtaa on muutettu asetuksella (EU) N:o 539/2010: oikaisun ei tarvitse olla nettomääräinen oikaisu, jos kyseessä on jäsenvaltion itsensä havaitsema sääntöjenvastaisuus ja tekemä korjaus.

6. TEKNINEN TUKI

6.1. Teknisen tuen enimmäismäärän laskeminen sulkemisen yhteydessä

Yleisasetuksen 46 artiklassa vahvistetaan teknisen tuen enimmäismäärät. Näitä enimmäismääriä sovelletaan sekä tavoitekohtaisten kokonaismäärien että ohjelmien tasolla. Näiden enimmäismäärien noudattaminen on varmistettava ohjelman täytäntöönpanon aikana, kun toimenpideohjelmaa muutetaan tai sen määrärahoja vähennetään maksusitoumusten vapauttamisen vuoksi. Yleisasetuksen 77 artiklan 12 kohdan mukaisesti (asetus sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EU) N:o 1297/2013) on kuitenkin mahdollista, että teknisen tuen toimia koskevien maksettujen ja ilmoitettujen tukikelpoisten menojen liikamäärä käytetään 5.1.1 kohdan viimeisen kappaleen määräysten mukaisesti.

6.2 Ohjelmakauden 2007–2013 teknisen tuen käyttö kauden 2014–2020 valmistelutoimiin

Ohjelmakauden 2007–2013 ohjelmille suunnattavasta teknisestä tuesta säädetään yleisasetuksen 46 artiklassa. Yleisasetuksen 46 artiklan 1 kohdan mukaan on mahdollista rahoittaa valmistelevia toimia ohjelmakautta 2014–2020 varten. On kuitenkin huomattava, että näiden valmistelevien toimien on oltava sisältönsä osalta tukikelpoisia ohjelmakautta 2007–2013 koskevien unionin ja kansallisten tukikelpoisuussääntöjen mukaisesti ja että niiden on myös täytettävä kyseisen ohjelman valintaperusteet. Ehdotettujen toimien ja jäsenvaltiossa ohjelmakautta 2014–2020 varten toteutettujen valmistelevien toimien välillä olisi myös oltava selvästi osoitettava yhteys.

On kuitenkin korostettava, että nykyisen ohjelmakauden teknisen tuen ensisijainen tarkoitus on ohjelmakauden 2007–2013 ohjelmien hallinnointi ja täytäntöönpano.

7. VAPAUTTAMINEN

7.1. Ilman eri toimenpiteitä tapahtuva vapauttaminen

Kaikki määrät, jotka koskevat sulkemisvaiheessa ilmoittamatta olevia toimia, vapautetaan. Poikkeuksina ovat sellaiset määrät, joita todentamisviranomaisen ei ole voinut ilmoittaa siitä syystä, että toimet on keskeytetty sellaisen oikeudellisen menettelyn tai hallinnollisen muutoksenhaun vuoksi, jolla on lykkäävä vaikutus (yleisasetuksen 95 artikla), tai ylivoimaisen esteen²⁶ vuoksi (yleisasetuksen 96 artiklan c alakohta).

Jäsenvaltion on ilmoitettava täytäntöönpanoa koskevassa loppukertomuksessa ja sulkemista koskevassa ilmoituksessa tällaiset määrät, joita ei ole voitu ilmoittaa sulkemisasiakirjojen esittämisvaiheessa.

7.2. Määrärahojen ottaminen uudelleen käyttöön

Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 157 artiklan mukaisesti on mahdollista ottaa vapautetut määrärahat uudelleen käyttöön, jos asiaan liittyy yksin komission tekemä ilmeinen virhe.

²⁶ Unionin tuomioistuin on määritellyt ylivoimaisen esteen tilanteeksi, joka johtuu sellaisista epätavallisista ja ennalta-arvaamattomista seikoista, joihin se osapuoli, joka vetoaa niihin, ei voi vaikuttaa ja joita hän ei kaikkea huolellisuutta noudattamalla olisi voinut välttää (asia 296/86, McNicholl, tuomio 8.3.1988, Kok., s. 1491, ja tuorempana tapauksena yhdistetyt asiat T-61/00 ja T-62/00, APOL v. komissio).

8. TOIMET, JOTKA ON KESKEYTETTY SELLAISEN OIKEUDELLISEN MENETTELYN TAI HALLINNOLLISEN MUUTOKSENHAUN VUOKSI, JOLLA ON LYKKÄÄVÄ VAIKUTUS

Jäsenvaltioiden on päätettävä sellaisten toimien osalta, joihin sovelletaan lykkäävää vaikutusta omaavia oikeudellisia menettelyjä tai hallinnollista muutoksenhakua, ennen ohjelman sulkemisasiakirjojen esittämiselle asetetun määräajan päättymistä, olisiko toimi (kokonaisuudessaan tai osittain)

- poistettava ohjelmasta ja/tai korvattava toisella tukikelpoisella toimella ennen määräajan päättymistä;
- pidettävä edelleen ohjelmassa.

Poikkeuksena ilman eri toimenpiteitä tapahtuvaan vapauttamiseen ovat määrät, joita todentamisviranomaisen ei ole voinut ilmoittaa komissiolle siitä syystä, että toimenpiteet on keskeytetty sellaisen oikeudellisen menettelyn tai hallinnollisen muutoksenhaun vuoksi, jolla on lykkäävä vaikutus. Kuten edellä jo todettiin, vireillä olevat takaisinperintämenettelyt puolestaan koskevat komissiolle ilmoitettuja määriä.

Jotta sitoumus voidaan pitää voimassa, jäsenvaltion on ohjelmassa pidettyjen toimien (yleisasetuksen 95 artikla) osalta ilmoitettava komissiolle määrä, jota ei ole voitu ilmoittaa lopullisessa menoilmoituksessa.

Pyytäessään yleisasetuksen 95 artiklan soveltamista jäsenvaltion on täytettävä seuraavat kolme edellytystä:

- a) sen on todistettava, että tietyn toimen osalta on meneillään oikeudellinen menettely tai hallinnollinen muutoksenhaku;
- b) sen on osoitettava, että kyseisellä oikeudellisella menettelyllä tai hallinnollisella muutoksenhaulla on lykkäävä vaikutus;
- c) sen on perusteltava määrät, joilla ilman eri toimenpiteitä tapahtuvan vapauttamisen kohteena mahdollisesti olevia määriä vähennetään.

Keskeytys ei johda yleisasetuksen 56 artiklan 1 kohdassa ilmoitetun menojen tukikelpoisuuden päättymispäivän lykkäämiseen.

Komission maksettavana olevat tai jäsenvaltiolta takaisinperittävät enimmäismäärät muodostavat keskeytettyjen toimien osalta vielä maksamattoman sitoumuksen siihen asti, kun vastuussa olevat kansalliset viranomaiset tekevät asiaa koskevan lopullisen päätöksen.

Tämän vuoksi jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle oikeudellisen menettelyn tai hallinnollisen muutoksenhaun tuloksesta. Oikeudellisen menettelyn tuloksen mukaan määräytyy se, maksetaanko lisää maksuja, peritäänkö jo suoritettuja maksuja takaisin vai vahvistetaanko jo suoritettut maksut. Jos määriä ei pystytä perimään takaisin, komissio voi jäsenvaltion pyynnöstä tehdä päätöksen unionin osuuden kattamisesta Euroopan unionin yleisestä talousarviosta ja suorittaa maksun.

Luettelo ohjelmassa pidetyistä keskeytetyistä hankkeista on esitettävä käyttämällä suuntaviivojen liitteessä VII olevaa mallia.

9. MAKSUJEN KESKEYTTÄMINEN

Sulkemista koskevan ilmoituksen arvioinnin yhteydessä tarkastellaan kysymyksiä, jotka liittyvät sulkemisvaiheessa avoinna olevien välimaksujen keskeyttämiseen tai lykkäämiseen (yleisasetuksen 92 artikla). Loppumaksun maksamista koskevassa laskelmassa komissio ottaa tapauksen mukaan huomioon jäsenvaltioon sovellettavat rahoitusoikaisut yleisasetuksen 99 ja 100 artiklan mukaisesti.

10. LOPULLISEN RAHOITUSOSUUDEN LASKENTA

Toimintalinjan tasolla:

1) loppumaksun sisältävä unionin rahoitusosuus ei saa minkään rahaston osalta ylittää määrää, joka saadaan sovellettaessa viimeisimmässä voimassa olevassa rahoitussuunnitelmassa vahvistettua osarahoitusosuutta ilmoitettuihin tukikelpoisiin menoihin. Jos jäsenvaltio on yleisasetuksen (sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EU) N:o 1297/2013) mukaisen poikkeuksen nojalla oikeutettu osarahoitusosuuden tilapäiseen (10 prosentin) korotukseen väli- ja loppumaksujen osalta²⁷, unionin rahoitusosuutta korotetaan siten, että se on, tuen enimmäismäärää ylittämättä, 10 prosenttiyksikköä suurempi kuin kuhunkin toimintalinjaan sovellettava osarahoitusosuus, ja tätä sovelletaan kussakin todennetussa menoilmoituksessa ilmoitettujen uusien tukikelpoisten menojen määrään niin kauan kuin jäsenvaltio täyttää jonkin yleisasetuksen (sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EU) N:o 1297/2013) 77 artiklan 2 kohdassa säädetyistä edellytyksistä tai ohjelmakauden loppuun asti, jos jäsenvaltio täyttää jonkin yleisasetuksen (sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EU) N:o 1297/2013) 77 artiklan 2 kohdassa säädetyistä edellytyksistä 21 päivänä joulukuuta 2013 jälkeen;

2) 1 kohdan mukaisesti laskettu unionin rahoitusosuus ei saa ylittää yli 10 prosentilla rahastoista maksettavaa enimmäistukimäärää, joka vahvistetaan komission tekemässä toimenpideohjelman hyväksymistä koskevassa päätöksessä.

Ohjelman tasolla:

3) unionin rahoitusosuus ei saa olla suurempi kuin ilmoitettu julkinen rahoitusosuus

4) ja toimenpideohjelmalle myönnetyn tuen enimmäismäärä sellaisena kuin se on vahvistettu toimenpideohjelman hyväksymistä koskevassa komission päätöksessä.

Ilmoitettu julkinen rahoitusosuus ja tuen enimmäismäärä rajataan monitavoitteisten ohjelmien tapauksessa tavoitteiden tasolla yleisasetuksen 22 artiklan mukaisesti²⁸. Näiden suuntaviivojen liitteessä VIII annetaan esimerkki monitavoitteisen ohjelman lopullisen rahoitusosuuden laskemisesta.

11. EURO

Yleisasetuksen 81 artiklassa määritetään sulkemisvaiheessa sovellettavat järjestelyt, jotka koskevat euron käyttöä rakennerahastojen budjettihallinnossa.

Rahoitusjärjestelyjä koskevien välineiden tapauksessa sovelletaan 8. helmikuuta 2012 päivätyn COCOF-muistion 10/0014/05 (sellaisena kuin se on tarkistettuna komission asetuksen (EU) N:o 1236/2011 voimaantulon myötä) 2.8.2 kohtaa.

²⁷ Tällöin on noudatettava yleisasetuksen 77 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä.

²⁸ Muiden lainsäädännössä vahvistettujen enimmäismäärien (esimerkiksi siirtymäkauden tukea saavia alueita ja muita alueita koskevat enimmäismäärät, syrjäisimpien alueiden erityismäärärahojen osalta menojen jakautuminen toimintakustannuksiin ja investointikustannuksiin, menojen jakautuminen ESR- ja EAKR-tyypin menoihin ja tekniseen tukeen) soveltaminen ei rajoita loppumäärän laskennan 10 prosentin joustovaran soveltamista.

Liite II**Malli 1: Holding-rahaston avulla täytäntöönpannut rahoitusjärjestelyjä koskevan välineen toimet (tähdellä merkityt kohdat ovat valinnaisia)**

Nro	Vaaditut tiedot	Vaadittu esittämismuoto	Huomautukset
I. Kuvaus ja ilmoitus niistä yksiköistä, jotka panevat rahoitusjärjestelyjä koskevan välineen täytäntöön holding-tyyppisen rahaston tasolla (neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 67 artiklan 2 kohdan j alakohdan i ja ii alakohta)			
I.1	 Holding-rahasto (nimi ja kotipaikka)	teksti	
I.2	 Holding-rahaston oikeudellinen asema	////////////////////////////////////	
	riippumattomat oikeudelliset yksiköt, joita ohjataan osarahoituskumppanien tai osakkaiden välisillä sopimuksilla rahoituslaitoksen erillinen rahoitusrakenne	valintanappi ☉ ☉	
I.2.1*	osarahoituskumppanin nimi, oikeudellinen asema ja kotipaikka	teksti	*
I.3	 Holding-rahaston hallinnoija	////////////////////////////////////	
	Euroopan investointipankki (EIP)	valintanappi ☉ ☉ ☉ ☉	
	Euroopan investointirahasto (EIR)		
	muu rahoituslaitos kuin EIP/EIR		
muu elin			
I.3.1	Muun elimen nimi, oikeudellinen asema ja kotipaikka	teksti	

I.4	 Holding-rahaston hallinnoijan valintamenettely	////////////////////////////////////	
	tehdään julkisia hankintoja koskeva sopimus noudattaen voimassa olevaa julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä	valintanappi ☉ ☉ ☉	
	myönnetään tukea (neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 44 artiklan toisen kohdan b alakohdan mukaisesti)		
	tehdään sopimus suoraan EIP:n tai EIR:n kanssa		
I.5	Hallintoviranomaisen kanssa tehdyn rahoitussopimuksen allekirjoittamispäivä	pp/kk/vvvv	
I.6	Tämän holding-rahaston avulla täytäntöön pantujen rahoitusjärjestelyjä koskevien välineiden lukumäärä	luku	
II. Kuvaus ja ilmoitus niistä yksiköistä, jotka panevat rahoitusjärjestelyjä koskevan välineen täytäntöön (neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 67 artiklan 2 kohdan j alakohdan i ja ii alakohta)			
II.1	Rahoitusjärjestelyjä koskeva väline (nimi ja kotipaikka)	teksti	
II.2	Sovelletaanko neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 44 artiklan ensimmäisen kohdan a, b vai c alakohdan menettelyä?	////////////////////////////////////	
	a) rahoitusjärjestelyjä koskevat välineet yrityksille	valintanappi ☉ ☉ ☉	
	b) kaupunkialueiden kehitysrahastot		
	c) rahastot tai muut kannustinjärjestelmät, joilla tarjotaan lainoja, takaisinmaksettaville investoinneille annettavia takuita tai vastaavia energiatehokkuuteen ja uusiutuvien energialähteiden käyttöön rakennuksissa, myös nykyisessä asuntokannassa, liittyviä välineitä		

II.3	Rahoitusjärjestelyjä koskevan välineen kautta loppukäyttäjille tarjotun rahoitustuotteen tyyppi	////////////////////////////////////	
II.3.1	pääoma	rasti ruutuun ☐	
II.3.2	laina	rasti ruutuun ☐	
II.3.3	takaus	rasti ruutuun ☐	
II.3.4	muut (korkotuet, takauspalkkiohyvitykset ja vastaavat toimenpiteet)	rasti ruutuun ☐	
II.4	Rahoitusjärjestelyjä koskevan välineen hallinnoija (nimi, oikeudellinen asema ja kotipaikka)	teksti	
II.5	Rahoitusjärjestelyjä koskevan välineen hallinnoijan valintamenettely	////////////////////////////////////	
	tehdään julkisia hankintoja koskeva sopimus noudattaen voimassa olevaa julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä	valintanappi ☉ ☉ ☉	
	myönnetään tukea (neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 44 artiklan toisen kohdan b alakohdan mukaisesti)		
tehdään sopimus suoraan EIP:n tai EIR:n kanssa			
II.7	Rahoitusjärjestelyjä koskevan välineen oikeudellinen asema	////////////////////////////////////	
	riippumattomat oikeudelliset yksiköt, joita ohjataan osarahoituskumppanien tai osakkaiden välisillä sopimuksilla	valintanappi ☉ ☉	
	rahoituslaitoksen erillinen rahoitusrakenne		

III. Rahoitusjärjestelyjä koskevaan välineeseen rakennerahastoista myönnetyn tuen sekä tähän välineeseen maksetun kansallisen osarahoitusosuuden määrät (neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 67 artiklan 2 kohdan j alakohdan iii alakohta)			
III.1	Rahoitusjärjestelyjä koskevaan välineeseen kaikista toimenpideohjelmissa myönnetyn tuen määrät		
III.1.1	Toimenpideohjelma	teksti (CCI-numero + nimi)	
III.1.2	Toimintalinja	teksti	
III.1.3	Holding-rahastolle myönnetty tuki	%	
III.2	 Holding-rahastolle tästä toimenpideohjelmasta myönnetyn tuen määrät		
III.2.1	Rakennerahastoista myönnetyn tuen määrät		
III.2.1.1*	Rahoitussopimuksessa sidotut EAKR:n tuet (euroa)	luku (rahamäärä)	*
III.2.1.2	Holding-rahastolle tosiasiallisesti maksetut EAKR:n tuet (euroa)	luku (rahamäärä)	
III.2.1.3*	Rahoitussopimuksessa sidotut ESR:n tuet (euroa)	luku (rahamäärä)	*
III.2.1.4	Holding-rahastolle tosiasiallisesti maksetut ESR:n tuet (euroa)	luku (rahamäärä)	
III.2.2	Kansallisen osarahoitusosuuden määrät		
III.2.2.1*	Rahoitussopimukseen sidottu kansallinen julkinen osarahoitus (euroa)	luku (rahamäärä)	*
III.2.2.2	Holding-rahastolle tosiasiallisesti maksettu kansallinen julkinen osarahoitus (euroa)	luku (rahamäärä)	

III.2.2.3*	Rahoitus sopimukseen sidottu kansallinen yksityinen osarahoitus (euroa)	luku (rahamäärä)	*
III.2.2.4	Holding-rahastolle tosiasiallisesti maksettu kansallinen yksityinen osarahoitus (euroa)	luku (rahamäärä)	
III.3*	 Holding-rahastolle toimenpideohjelman ulkopuolella maksettujen muiden tukien määrät (euroina)	luku (rahamäärä)	*
III.4	 Holding-rahastolle maksetut hallintokustannukset ja -korvaukset ja -palkkiot (neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 78 artiklan 6 kohdan d alakohdan mukaisesti) (euroina)	luku (rahamäärä)	
III.5	 Holding-rahastosta myönnetyn tuen määrät	////////////////////	
III.5.1*	Rahoitusjärjestelyjä koskevaan välineeseen sääntöjenmukaisesti sidottujen holding-rahaston varojen määrä (euroa)	luku (rahamäärä)	*
III.5.2	Rahoitusjärjestelyjä koskevalle välineelle tosiasiallisesti maksettujen holding-rahaston varojen määrä (euroa)	luku (rahamäärä)	
III.5.3	josta rakennerahastoista myönnetyn tuen määrät (euroa)	luku (rahamäärä)	
III.6	 Holding-rahastosta rahoitusjärjestelyjä koskevalle välineelle maksetut hallintokustannukset ja -korvaukset ja -palkkiot (neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 78 artiklan 6 kohdan d alakohdan mukaisesti) (euroina)	luku (rahamäärä)	
IV. Rahoitusjärjestelyjä koskevasta välineestä maksetun rakennerahastoista myönnetyn tuen määrät sekä kansallisen osarahoitusosuuden määrät (neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 67 artiklan 2 kohdan j alakohdan iv alakohta)			
IV.1	 Loppukäyttäjille lainojen muodossa maksetun tuen määrät (rahoitustuotteittain)		

IV.2.2.1*	suuret yritykset	luku	*
IV.2.2.2*	pk-yritykset	luku	*
IV.2.2.2.1*	joista mikroyrityksiä	luku	*
IV.2.2.3*	yksityishenkilöt	luku	*
IV.2.2.4*	kaupunkialueiden hankkeet	luku	*
IV.2.2.5*	muut	luku	*
IV.2.3*	Allekirjoitettuja takaussopimuksia varten jäädytetyn tuen kokonaismäärät (euroa)	luku (rahamäärä)	*
IV.2.4	Tosiasiallisesti maksettuihin lainoihin liittyviä takaussopimuksia varten jäädytetyn tuen kokonaismäärät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.2.4.1	josta rakennerahastoista myönnetyn tuen määrät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.2.5*	Takaussopimukseen liittyvien tosiasiallisesti maksettujen lainojen määrä	luku	*
IV.2.6	Takaussopimukseen liittyvien tosiasiallisesti maksettujen lainojen kokonaisarvo (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.2.7	Holding-rahaston kanssa tehdyn rahoitussopimuksen allekirjoittamispäivä	pp/kk/vvvv	
IV.3	Loppukäyttäjille oman pääoman / pääomasijoituksen muodossa maksetun tuen määrät (rahoitustuotteittain)	////////////////////////////////////	
IV.3.1	Tuotteen nimi	teksti	
IV.3.2*	Tuen loppukäyttäjien lukumäärä tyypeittäin	////////////////////////////////////	*
IV.3.2.1*	suuret yritykset	luku	*

IV.3.2.2*	pk-yritykset	luku	*
IV.3.2.2.1*	joista mikroyrityksiä	luku	*
IV.3.2.3*	kaupunkialueiden hankkeet	luku	*
IV.3.2.4*	muut	luku	*
IV.3.3*	Allekirjoitettujen sopimusten mukaisesti toteutettujen investointien lukumäärä	luku	*
IV.3.4	Sopimusten mukaisesti tehtyjen tosiasiallisten investointien kokonaismäärä (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.3.4.1	josta rakennerahastoista myönnetyn tuen määrät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.3.5	Holding-rahaston kanssa tehdyn rahoitussopimuksen allekirjoittamispäivä	pp/kk/vvvv	
IV.4	Loppukäyttäjille muiden rahoitustuotteiden muodossa maksetun tuen määrät (rahoitustuotteittain)	////////////////////////////////////	
IV.4.1	Tuotteen nimi	teksti	
IV.4.2*	Tuen loppukäyttäjien lukumäärä tyypeittäin	////////////////////////////////////	*
IV.4.2.1*	suuret yritykset	luku	*
IV.4.2.2*	pk-yritykset	luku	*
IV.4.2.2.1*	joista mikroyrityksiä	luku	*
IV.4.2.3*	yksityishenkilöt	luku	*
IV.4.2.4*	kaupunkialueiden hankkeet	luku	*
IV.4.2.5*	muut	luku	*

IV.4.3	Loppukäyttäjille tosiasiallisesti maksettu kokonaismäärä (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.4.3.1	josta rakennerahastoista myönnetyn tuen määrät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.4.4*	Loppukäyttäjille tosiasiallisesti tarjottujen tuotteiden lukumäärä	luku	*
IV.4.5	Holding-rahaston kanssa tehdyn rahoitussopimuksen allekirjoittamispäivä	pp/kk/vvvv	
IV.5	Indikaattorit	////////////////////////////////////	
IV.5.1*	Luotujen tai turvattujen työpaikkojen lukumäärä	luku	*

Liite II

Malli 2: Ilman holding-rahastoa täytäntöönpannut rahoitusjärjestelyjä koskevan välineen toimet (tähdellä merkityt kohdat ovat valinnaisia)

Nro	Vaaditut tiedot	Vaadittu esittämismuoto	Huomautukset
II.A Kuvaus ja ilmoitus niistä yksiköistä, jotka panevat rahoitusjärjestelyjä koskevan välineen täytäntöön (neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 67 artiklan 2 kohdan j alakohdan i ja ii alakohta)			
II.1	Rahoitusjärjestelyjä koskeva väline (nimi ja kotipaikka)	teksti	
II.2	Sovelletaanko neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 44 artiklan ensimmäisen kohdan a, b vai c alakohdan menettelyä?	////////////////////////////////////	
	a) rahoitusjärjestelyjä koskevat välineet yrityksille	valintanappi ☉ ☉ ☉	
	b) kaupunkialueiden kehitysrahastot		
c) rahastot tai muut kannustinjärjestelmät, joilla tarjotaan lainoja, takaisinmaksettaville investoinneille annettavia takuita tai vastaavia energiatehokkuuteen ja uusiutuvien energialähteiden käyttöön rakennuksissa, myös nykyisessä asuntokannassa, liittyviä välineitä			
II.3	Rahoitusjärjestelyjä koskevan välineen kautta loppukäyttäjille tarjotun rahoitustuotteen tyyppi	////////////////////////////////////	
II.3.1	pääoma	rasti ruutuun ☐	
II.3.2	laina	rasti ruutuun ☐	
II.3.3	takaus	rasti ruutuun ☐	
II.3.4	muut (korkotuet, takauspalkkiohyvitykset ja vastaavat toimenpiteet)	rasti ruutuun ☐	

II.B Kuvaus ja ilmoitus niistä yksiköistä, jotka panevat rahoitusjärjestelyjä koskevan välineen täytäntöön (neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 67 artiklan 2 kohdan j alakohdan i ja ii alakohta)		
II.4	Rahoitusjärjestelyjä koskevan välineen hallinnoija (nimi, oikeudellinen asema ja kotipaikka)	teksti
II.5	Rahoitusjärjestelyjä koskevan välineen hallinnoijan valintamenettely	////////////////////////////////////
	tehdään julkisia hankintoja koskeva sopimus noudattaen voimassa olevaa julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä	valintanappi ☉ ☉ ☉
	myönnetään tukea (neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 44 artiklan toisen kohdan b alakohdan mukaisesti)	
	tehdään sopimus suoraan EIP:n tai EIR:n kanssa	
II.7	Rahoitusjärjestelyjä koskevan välineen oikeudellinen asema	////////////////////////////////////
	riippumattomat oikeudelliset yksiköt, joita ohjataan osarahoituskumppanien tai osakkaiden välisillä sopimuksilla	valintanappi ☉ ☉
	rahoituslaitoksen erillinen rahoitusrakenne	
II.6	Hallintoviranomaisen kanssa tehdyn rahoitussopimuksen allekirjoittamispäivä	pp/kk/vvvv
III. Rahoitusjärjestelyjä koskevaan välineeseen rakennerahastoista myönnetyn tuen sekä tähän välineeseen maksetun kansallisen osarahoitusosuuden määrät (neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 67 artiklan 2 kohdan j alakohdan iii alakohta)		
III.1	Rahoitusjärjestelyjä koskevaan välineeseen kaikista toimenpideohjelmista myönnetyn tuen määrät	

III.1.1	Toimenpideohjelma	teksti (CCI-numero + nimi)	
III.1.2	Toimintalinja	teksti (nro)	
III.1.3	Rahoitusjärjestelyjä koskevalle välineelle osoitettu rahoitusosuus	%	
III.2	Rahoitusjärjestelyjä koskevaan välineeseen tästä toimenpideohjelmasta myönnetyn tuen määrät	////////////////////////////////////	
III.2.1	Rakenerahastoista myönnetyn tuen määrät	////////////////////////////////////	
III.2.1.1*	Rahoitussopimuksessa sidotut EAKR:n tuet (euroa)	luku (rahamäärä)	*
III.2.1.2	Rahoitusjärjestelyjä koskevalle välineelle tosiasiallisesti maksetut EAKR:n tuet (euroa)	luku (rahamäärä)	
III.2.1.3*	Rahoitussopimuksessa sidotut ESR:n tuet (euroa)	luku (rahamäärä)	*
III.2.1.4	Rahoitusjärjestelyjä koskevalle välineelle tosiasiallisesti maksetut ESR:n tuet (euroa)	luku (rahamäärä)	
III.2.2	Kansallisen osarahoitusosuuden määrät	////////////////////////////////////	
III.2.2.1*	Rahoitussopimukseen sidottu kansallinen julkinen osarahoitus (euroa)	luku (rahamäärä)	*
III.2.2.2	Rahoitusjärjestelyjä koskevalle välineelle tosiasiallisesti maksettu kansallinen julkinen osarahoitus (euroa)	luku (rahamäärä)	
III.2.2.3*	Rahoitussopimukseen sidottu kansallinen yksityinen osarahoitus (euroa)	luku (rahamäärä)	*
III.2.2.4	Rahoitusjärjestelyjä koskevalle välineelle tosiasiallisesti maksettu kansallinen yksityinen osarahoitus (euroa)	luku (rahamäärä)	

III.3*	Rahoitusjärjestelyjä koskevalle välineelle toimenpideohjelman ulkopuolella maksettujen muiden tukien määrät (euroina)	luku (rahamäärä)	*
III.4	Rahoitusjärjestelyjä koskevalle välineelle maksetut hallintokustannukset ja -korvaukset ja -palkkiot (neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 78 artiklan 6 kohdan d alakohdan mukaisesti) (euroina)	luku (rahamäärä)	
IV. Rahoitusjärjestelyjä koskevasta välineestä maksetun rakenerahastoista myönnetyn tuen määrät sekä kansallisen osarahoitusosuuden määrät (neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 67 artiklan 2 kohdan j alakohdan iv alakohta)			
IV.1	Loppukäyttäjille lainojen muodossa maksetun tuen määrät (rahoitustuotteittain)	////////////////////////////////////	
IV.1.1	Tuotteen nimi	teksti	
IV.1.2*	Tuen loppukäyttäjien lukumäärä tyypeittäin:	////////////////////////////////////	*
IV.1.2.1*	suuret yritykset	luku	*
IV.1.2.2*	pk-yritykset	luku	*
IV.1.2.2.1*	joista mikroyrityksiä	luku	*
IV.1.2.3*	yksityishenkilöt	luku	*
IV.1.2.4*	kaupunkialueiden hankkeet	luku	*
IV.1.2.5*	muut	luku	*
IV.1.3*	Loppukäyttäjien kanssa tehtyjen lainasopimusten lukumäärä	luku	*
IV.1.4*	Loppukäyttäjien kanssa tehtyihin sopimuksiin sidottujen lainojen kokonaismäärä (euroa)	luku (rahamäärä)	*

IV.1.4.1*	josta toimenpideohjelman rahoitusosuus	luku (rahamäärä)	*
IV.1.5	Loppukäyttäjille tosiasiallisesti maksetut lainoihin tarkoitetun tuen määrät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.1.5.1	josta rakennerahastoista myönnetyn tuen määrät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.2	Loppukäyttäjille takausten muodossa maksetun tuen määrät (rahoitustuotteittain)	////////////////////////////////////	
IV.2.1	Tuotteen nimi	teksti	
IV.2.2*	Tuen loppukäyttäjien lukumäärä tyypeittäin	////////////////////////////////////	*
IV.2.2.1*	suuret yritykset	luku	*
IV.2.2.2*	pk-yritykset	luku	*
IV.2.2.2.1*	joista mikroyrityksiä	luku	*
IV.2.2.3*	yksityishenkilöt	luku	*
IV.2.2.4*	kaupunkialueiden hankkeet	luku	*
IV.2.2.5*	muut	luku	*
IV.2.3*	Allekirjoitettuja takaussopimuksia varten jäädytetyn tuen kokonaismäärä (euroa)	luku (rahamäärä)	*
IV.2.4	Tosiasiallisesti maksettuihin lainoihin liittyviä takaussopimuksia varten jäädytetyn tuen kokonaismäärät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.2.4.1	josta rakennerahastoista myönnetyn tuen määrät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.2.5*	Takaussopimukseen liittyvien tosiasiallisesti maksettujen lainojen määrä	luku	*

IV.4.2.1*	suuret yritykset	luku	*
IV.4.2.2*	pk-yritykset	luku	*
IV. 4.2.2.1 *	joista mikroyrityksiä	luku	*
IV.4.2.3*	yksityishenkilöt	luku	*
IV.4.2.4*	kaupunkialueiden hankkeet	luku	*
IV.4.2.5*	muut	luku	*
IV.4.3	Loppukäyttäjille tosiasiallisesti maksettu kokonaismäärä (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.4.3.1	josta rakennerahastoista myönnetyn tuen määrät (euroa)	luku (rahamäärä)	
IV.4.4*	Loppukäyttäjille tosiasiallisesti tarjottujen tuotteiden lukumäärä	luku	*
IV.5	Indikaattorit	////////////////////////////////////	
IV.5.1*	Luotujen tai turvattujen työpaikkojen lukumäärä	luku	*

Liite VI

Lopullinen tarkastuskertomus ja sulkemista koskeva ilmoitus – valmisteluohjeet

11. SULKEMISEN VALMISTELU

Sulkemisen valmistelun yhteydessä hallintoviranomaisten ja välittävien elinten on toteutettava seuraavat toimenpiteet:

- Analysoidaan kaikkien tuensaajien lopulliset maksupyynnöt, jotka koskevat vuoden 2015 loppuun mennessä aiheutuneita menoja.
- Tehdään yleisasetuksen 60 artiklan a ja b alakohdan sekä täytäntöönpanoasetuksen 13 artiklan mukaiset hallintoa koskevat tarkastukset menojen tukikelpoisuuden ja sääntöjenmukaisuuden varmistamiseksi.
- Varmistetaan, että ohjelman lopullinen menoilmoitus (ilmoitus on toimitettava todentamisviranomaiselle hyvissä ajoin ennen 31. maaliskuuta 2017 olevaa määräaikaa) on täsmäytetty ja voidaan täsmäyttää ohjelman kirjanpitoaineistoon ja että riittävä jäljitysketju ulottuu loppukäyttäjän tasolle sekä unionin että kansallisten varojen osalta.
- Ohjelman lopullisesta menoilmoituksesta tarkastetaan tuensaajille tosiasiallisesti maksetut julkisen rahoitusosuuden määrät yleisasetuksen 78 artiklan 1 kohdan ja 80 artiklan mukaisesti.
- Varmistetaan, täytyvätkö 78 a artiklassa säädetyt edellytykset, kun kyseessä ovat tuensaajille maksetut ennakot (SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa – aiemmassa EY-sopimuksen 87 artiklassa – tarkoitetun valtiontuen osalta) sekä rahoitusjärjestelyjä koskevat välineet (sellaisina kuin ne määritellään yleisasetuksen 44 artiklassa).
- Varmistetaan, että kaikki seuraavissa tarkastuksissa havaitut virheet tai sääntöjenvastaisuudet on korjattu:
 - edellä mainittujen säännösten mukaisesti toimitetut hallinnon tarkastukset,
 - tarkastusviranomaisen tekemät järjestelmätarkastukset sekä täytäntöönpanoasetuksen 16 artiklan mukaisesti suoritettujen toimien tarkastukset,
 - todentamisviranomaisen suorittamat tarkastukset,
 - muiden kansallisten viranomaisten tekemät tarkastukset,
 - Euroopan komission tekemät tarkastukset,
 - Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tekemät tarkastukset.

On huomattava, että monet edellä mainituista kohdista merkitsevät sellaisten tehtävien päätökseen saattamista, jotka on tehtävä säännöllisesti ohjelmien toteuttamisen aikana.

Sulkemisen valmistelun yhteydessä todentamisviranomaisen on toteutettava seuraavat toimenpiteet:

- Laaditaan loppumaksua koskeva maksupyyntö ja yleisasetuksen 78 artiklan mukainen menoilmoitus.

- Varmistetaan, että hallintoviranomaiselta saadaan riittävästi tietoja, jotta voidaan todentaa ilmoitettujen määrien paikkansapitävyys, tukikelpoisuus ja sääntöjenmukaisuus.
- Varmistetaan, että yleisasetuksen 61 artiklassa (b–f alakohdassa) vahvistetut edellytykset täyttyvät. Tämä tarkoittaa, että takaisin perityt määrät on palautettu Euroopan unionin yleiseen talousarvioon ennen toimenpideohjelman sulkemista tai että ne on palauttamisen asemasta otettu huomioon lopullisessa menoilmoituksessa.
- Varmistetaan, että kaikki virheet tai sääntöjenvastaisuudet on korjattu ja että tarkastusten yhteydessä tehtyjä päätelmiä ja suosituksia on kokonaisuudessaan noudatettu.
- Pyydetään tarvittaessa lisätietoja ja/tai tehdään omia varmistuksia.
- Laaditaan täytäntöönpanoasetuksen 20 artiklan 2 kohdan ja liitteen XI mukaisesti lopullinen lausunto, jossa esitetään palautetut ja takaisin perityt määrät, vireillä olevia takaisinperintämenettelyjä koskevat määrät sekä määrät, joita ei saada perityksi takaisin. Lausunto on toimitettava viimeistään 31. maaliskuuta 2017.
- On tärkeää, että loppumaksua koskeva maksupyyntö ja menoilmoitus toimitetaan tarkastusviranomaiselle hyvissä ajoin (esimerkiksi vähintään kolme kuukautta ennen 31. maaliskuuta 2017 olevaa määräaika), jotta tällä on riittävästi aikaa sulkemista koskevan ilmoituksen edellyttämään tarkastustyöhön²⁹.
- Laaditaan yleisasetuksen 78 a artiklan mukainen menoilmoituksen liite, jossa on tietoja rahoitusjärjestelyä koskevista välineistä ja valtiontuesta.

Sulkemisen yhteydessä tarkastusviranomaiselle kuuluvat seuraavat tehtävät:

- Varmistetaan, että edellä yksilöidyt kohdat on otettu asianmukaisesti huomioon hallintoviranomaisen / välittävien elinten ja todentamisviranomaisen sulkemisen valmistelun yhteydessä toteuttamissa toimenpiteissä.
- Varmistetaan, että hallintoviranomaiselta, välittäviltä elimiltä ja todentamisviranomaisilta on saatu riittävästi luotettavaa tietoa, jotta on mahdollista esittää lausunto siitä, antaako lopullinen menoilmoitus kaikilta olennaisilta osin oikean kuvan toimenpideohjelmassa maksetuista menoista, pitääkö kyseiseen ohjelmaan loppumaksuna maksettavaa yhteisön rahoitusosuutta koskeva maksupyyntö paikkansa ja ovatko lopullisen menoilmoituksen perustana olevat tapahtumat laillisia ja säännönmukaisia.
- Varmistetaan, että kaikki seuraavissa tarkastuksissa havaitut virheet tai sääntöjenvastaisuudet on korjattu:
 - edellä mainittujen säännösten mukaisesti toimitetut hallinnon tarkastukset,
 - täytäntöönpanoasetuksen 16 artiklan mukaisesti suoritettujen toimien tarkastukset,
 - muiden kansallisten viranomaisten tekemät tarkastukset,
 - Euroopan komission tekemät tarkastukset,

²⁹

Lopullinen lausunto, jossa esitetään palautetut ja takaisin perityt määrät, vireillä olevia takaisinperintämenettelyjä koskevat määrät sekä määrät, joita ei saada perityksi takaisin, on tarkoitettu laatia vuoden 2017 alussa. Lausunto on joka tapauksessa toimitettava tarkastusviranomaiselle ajoissa, jotta tämä voi suorittaa tarvittavat lisätarkastukset.

- Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tekemät tarkastukset.
- Huolehditaan siitä, että kaikki tarkastusviranomaisen toimia tarkastaessaan havaitsemat virheet analysoidaan vuotuisissa tarkastuskertomuksissa ilmoitettujen virheiden käsittelyä koskevien komission ohjeiden³⁰ mukaisesti. Erityisesti on huomattava, että *”kun on kyse järjestelmästä aiheutuvasta sääntöjenvastaisuudesta, jäsenvaltion on laajennettava tutkimuksiaan siten, että ne kattavat kaikki toimet, joihin sääntöjenvastaisuudet ovat voineet vaikuttaa”*³¹.
- Varmistetaan siitä, että todentamisviranomainen on noudattanut yleisasetuksen 61 artiklassa (b–f alakohta) säädettyjä edellytyksiä eli että takaisin perityt määrät on tosiasiallisesti vähennetty ennen toimenpideohjelman sulkemista.
- Tarkastetaan, että todentamisviranomainen on laatinut täytäntöönpanoasetuksen 20 artiklan 2 kohdan ja liitteen XI mukaisesti lopullisen lausunnon, jossa esitetään palautetut ja takaisin perityt määrät, vireillä olevia takaisinperintämenettelyjä koskevat määrät sekä määrät, joita ei saada perityiksi takaisin. Tarkastusviranomaisen tehtävänä on tarkastaa, että lausunnon sisältämät tiedot voidaan osoittaa paikkansapitäviksi todentamisviranomaisen järjestelmään kuuluvien tietojen avulla ja että lausunnossa esitetään kaikki sääntöjenvastaisuudet, joihin kohdistuu rahoitusoikaisu sulkemiseen mennessä. Lopullisessa tarkastuskertomuksessa on ilmoitettava tätä koskevat tarkastusviranomaisen tarkastustulokset sekä päätelmät 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti toimitettavan todentamisviranomaisen lausunnon luotettavuudesta ja täydellisyydestä. Jos lopullinen lausunto, jossa esitetään palautetut ja takaisin perityt määrät, vireillä olevia takaisinperintämenettelyjä koskevat määrät sekä määrät, joita ei saada perityiksi takaisin, ei tarkastusviranomaisen näkemyksen mukaan ole luotettava ja/tai täydellinen, tämä katsotaan ohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmässä olevaksi vakavaksi puutteeksi, jonka perusteella voidaan tehdä rahoitusoikaisuja.
- Lopullisen menoilmoituksen ja loppumaksua koskevan pyynnön osalta varmistetaan erityisesti seuraavat seikat:
 - asiakirjojen moitteeton laatiminen,
 - laskelmien paikkansapitävyys,
 - lopullisen ilmoituksen täsmäyttäminen hallintoviranomaisen ja välittävien elinten ilmoitusten kanssa,
 - yhdenmukaisuus tuoreimpaan voimassa olevaan päätökseen sisältyvien sovellettavien rahoitustaulukoiden kanssa,
 - vastaavuus ohjelman täytäntöönpanoa koskevassa loppukertomuksessa olevien rahoitustietojen kanssa, mukaan luettuina sääntöjenvastaisuuksia koskevat tiedot,
 - vähennysten moitteeton suorittaminen niiden palautusten ja takaisinperintöjen osalta, jotka mainitaan lausunnoissa, joissa esitetään palautetut ja takaisin perityt määrät, vireillä olevia takaisinperintämenettelyjä koskevat määrät sekä määrät, joita ei saada perityiksi takaisin (täytäntöönpanoasetuksen liite XI).
- Varmistetaan, että menoilmoituksen mukana on yleisasetuksen 78 a artiklassa säädetty liite, jossa on tietoja rahoitusjärjestelyjä koskevista välineistä ja valtiontuesta.

³⁰ COCOF-muistio 11-0041-01-EN, 7.12.2011.

³¹ Yleisasetuksen 98 artiklan 4 kohta.

Tarkastusviranomaisen on selostettava lopullisessa tarkastuskertomuksessa, mitä toimenpiteitä edellä mainittujen näkökohtien osalta on toteutettu, ja otettava huomioon seuraavat seikat:

- Jos tarkastusviranomaisen tukeutuu muun kansallisen viranomaisen tekemään työhön järjestelmätarkastusten ja toimien tarkastusten yhteydessä, tarkastusviranomaisella olisi oltava täysi luottamus kyseisen viranomaisen työhön ja tämä olisi tuotava selvästi esiin lopullisessa tarkastuskertomuksessa. Jos tarkastusviranomaisella ei ole tällaista luottamusta, lopullisessa tarkastuskertomuksessa on ilmoitettava ongelman ratkaisemiseksi toteutetut toimenpiteet ja esitettävä, onko tarkastusviranomaisen saanut niiden pohjalta riittävän varmuuden siitä, että tarkastustyö on suoritettu yhteisön ja kansallisen säännösten sekä kansainvälisesti hyväksytyjen tarkastusstandardien mukaisesti.
- Lopullisessa tarkastuskertomuksessa on esitettävä tietoja sääntöjenvastaisuuksien seurannasta.
- Lopullisessa tarkastuskertomuksessa on ilmoitettava seuraavat tiedot ohjelmittain (ja tapauksen mukaan rahastoittain):
 - vuotuiset arvioidut kokonaisvirhemäärät, jotka on kunakin vuotena ilmoitettu vuotuisissa tarkastuskertomuksissa (tai mahdollinen tarkistettu virhemäärä vuoden 2015 vuotuisen tarkastuskertomuksen osalta) (ilmoitettuja menoja ja tehtyjä otantatarkastuksia koskevan taulukon sarake D),
 - vuotuinen arvioitu kokonaisvirhemäärä, joka perustuu 1. heinäkuuta 2015 ja 31. joulukuuta 2016 välisenä aikana tehtyihin toimien tarkastuksiin ja kattaa vuosina 2015 ja 2016 ilmoitetut menot (sarake D),
 - riskin määrällinen arviointi vuosikohtaisesti (sarake E) i) käyttämällä arvioitua kokonaisvirhemäärää (sellaisena kuin se on esitetty vuotuisessa tarkastuskertomuksessa) ja suhteuttamalla se perusjoukkoon tai ii) käyttämällä arvioitua kokonaisvirhemäärää tai kiinteää määrää, josta on sovittu komission kanssa arvioinnin perusteella,
 - muut tarkastetut menot vuosikohtaisesti (sarake H) eli täydentävän otannan menot ja sattumanvaraisen otannan menot muulloin kuin viitevuonna sekä vastaava sääntöjenvastaiten menojen määrä (sarake I),
 - kaikkien niiden rahoitusoikaisujen summa (jäsenvaltion täytäntöönpanoasetuksen liitteen XI mukaisesti ilmoittamat palautetut ja takaisin perityt määrät), jotka jäsenvaltio on tehnyt tuensaajien maksamien kokonaismenojen perusteella (sarake F),
 - kunkin viitevuoden jäännösriskin määrä (sarake G), joka saadaan, kun riskin määrällisestä arvioinnista (sarake E) vähennetään kaikki edellä olevassa kohdassa mainitut rahoitusoikaisut (sarake F),
 - sulkemisvaiheen jäännösriski, joka saadaan, kun vuotuisten jäännösriskien summa jaetaan sulkemisvaiheessa ilmoitettujen kokonaismenojen summalla. (K= G/A)
- Sulkemista koskevassa ilmoituksessa esitettävä tarkastusviranomaisen lausunto on laadittava ottaen huomioon vuotuisissa tarkastuskertomuksissa ilmoitettujen virheiden käsittelyä koskevat komission ohjeet. Toisin sanoen tarkastusviranomaisen voi antaa huomautuksia sisältämättömän lausunnon, jos jäännösriski on sulkemisvaiheessa pienempi kuin olennaisuusraja (2 prosenttia ilmoitetuista menoista). Tämän riskin ollessa 2 prosenttia tai suurempi on aiheellista antaa huomautuksia sisältävä lausunto,

jolle jäsenvaltio toteuta tarvittavia oikaisutoimenpiteitä³² (ks. mainittujen ohjeiden 5.3 ja 5.4 kohdat) kyseisen riskin perusteella ennen kuin sulkemista koskeva lausunto esitetään komissiolle.

- Lopullisen tarkastuskertomuksen 9 kohdassa esitettävä ilmoitettuja menoja ja tehtyjä otantatarkastuksia koskeva taulukko on seuraavanlainen.

³² Huomautuksia sisältämättömän lausunnon saaminen edellyttää, että oikaisutoimenpiteillä varmistetaan alle olennaisuusrajan oleva jäännösriski.

TAULUKKO: ILMOITETUT MENOT JA TEHDYT OTANTATARKASTUKSET

Viitevuosi	Rahasto	Viite (CCI-numero)	Ohjelma	Viitevuotena ilmoitetut menot (A)	Sattumanvaraiseen otantaan perustuvassa tarkastuksessa viitevuodelta tarkastetut menot (B)		Sääntöjenvastaisten menojen määrä ja prosentuaalinen osuus (virhemäärä) sattumanvaraisessa otannassa ^[33] (C)		Arvioitu kokonaisvirhemäärä ^[34] (D)	Riskin määrällinen arviointi ^[35] (E)	Rahoitusoikaisu, jotka jäsenvaltio on tehnyt tuensaajien maksamien kokonaismenojen perusteella ^[36] (F)	Jäännösriskin määrä (G= E-F)	Muut tarkastetut menot (H) ^[37]	Muissa tarkastetuissa menoissa todettujen sääntöjenvastaisten menojen määrä (I)	Kumulatiivisesti tarkastetut menot yhteensä ^[38] prosenttiosuutena kumulatiivisesti ilmoitetuista kokonaismenoista (J) = [(B)+(H)]/A
					Määrä ^[39]	% ^[40]	Määrä	%							
2007															
	EAKR	2007xx1													
	EAKR	2007xx2													
Vuoden 2007 välisumma (kun kyseessä yhteinen järjestelmä, sama rahasto)															
2008															
	EAKR	2007xx3													
	Koheesiorahasto	2007xx3													
Vuoden 2008 välisumma (kun kyseessä yhteinen järjestelmä, eri rahastot)															

³³ Jos sattumanvaraiseen otantaan sisältyy useampia rahastoja tai ohjelmia, tiedot sääntöjenvastaisten menojen määrästä ja prosenttiosuudesta (virhemäärä) koskevat koko otantaa eikä niitä ole mahdollista esittää ohjelman/rahaston tasolla.

³⁴ Arvioitun kokonaisvirhemäärän käsitettä selostetaan komission otantaohjeiden 4.4 kohdassa (COCOF-muistio 08-0021-03-EN, 4.4.2013).

³⁵ Riskin määrällinen arviointi vuosikohtaisesti (sarake E) i) käyttämällä arvioitua kokonaisvirhemäärää (sellaisena kuin se on esitetty vuotuisessa tarkastuskertomuksessa) ja suhteuttamalla se perusjoukkoon tai ii) käyttämällä arvioitua kokonaisvirhemäärää tai kiinteää määrää, josta on sovittu komission kanssa arvioinnin perusteella.

³⁶ Sarakkeen F loppusumman olisi oltava johdonmukainen verrattuna niihin palautettuihin ja takaisin perittyihin määriin, jotka jäsenvaltio on ilmoittanut täytäntöönpanoasetuksen liitteen XI mukaisesti.

³⁷ Täydentävän otannan menot ja sattumanvaraisen otannan menot muulloin kuin viitevuonna (lisätietoja on vuotuisia tarkastuskertomuksia ja lausuntoja koskevissa ohjeissa, COCOF-muistio 09-0004-01-EN, 18.2.2009).

³⁸ Sisältää sekä sattumanvaraisen otannan osalta tarkastetut menot että muut tarkastetut menot.

³⁹ Tarkastettujen menojen määrä.

⁴⁰ Tarkastettujen menojen prosentuaalinen osuus komissiolle ilmoitetuista menoista viitevuonna.

...															
2016															
YHTEENSÄ ^[41]															
Jäännösriski sulkemisvaiheessa															
(K) = (G)/(A)															

⁴¹ Sarakkeessa A ilmoitettujen vuotuisten määrien on oltava samansuuruiset kuin vastaavassa vuotuisessa tarkastuskertomuksessa taulukossa 9 ilmoitetut määrät. Sarakkeen A loppusumman on oltava yhtä suuri kuin kokonaismäärä, joka on esitetty sulkemisvaiheessa menoja koskevassa todistuksessa ja menoilmoituksessa sekä loppumaksua koskevassa maksupyynnössä.

Liite VIII

Sulkemista koskevat suuntaviivat 2007–2013

Monitavoitteista ohjelmaa koskeva esimerkkilaskelma ohjelman ja toimintalinjan tasolla

Rahoitussuunnitelma								Lopullinen menoilmoitus		Toimintalinjaa koskeva laskelma			Ohjelmaa koskeva laskelma	
Toimintalinja	Tukikelpoinen määrä yhteensä	EU (rahaston osuus)	Kansallinen vastinrahoitus	Kansallinen julkinen	Kansallinen yksityinen (*)	Julkinen/ Yhteensä	Yhteisrahoitus-osuus	Kokonaismenot	Julkinen osuus	Laskettu rahaston osuus (1)	Joustavuusraja	Toimintalinjan tasolla vahvistettu määrä (2)	Julkisen rahoitusosuuden yläraja (3)	Rahaston osuuden yläraja (4)
	$A = B + (z)$	B	$(z) = (x) + (y)$	(x)	(y)	J / Y	C=B/A	D	E	$F=C*D$ tai $C*E$	$H=B+B*10\%$	$J=\min(F,H)$	$K=\min(J,E)$	$L=\min(K,B)$
Toimintalinja 1	95 000	81 000	14 000	14 000	0	J	85 %	100 000	100 000	85 263	89 100	85 263		
Toimintalinja 2	60 000	45 000	15 000	15 000	0	J	75 %	54 000	54 000	40 500	49 500	40 500		
Toimintalinja 3	61 000	52 000	9 000	9 000	0	J	85 %	64 000	64 000	54 557	57 200	54 557		
Kilpailukykytavoite	216 000	178 000	38 000	38 000	0			218 000	218 000	180 321	195 800	180 321	180 321	178 000
Toimintalinja 4	800	600	200	150	50	Y	75 %	720	580	540	660	540		
Toimintalinja 5	7 000	6 000	1 000	800	200	Y	86 %	8 000	6 200	6 857	6 600	6 600		
Toimintalinja 6	27 000	20 000	7 000	5 000	2 000	Y	74 %	24 000	19 200	17 778	22 000	17 778		
Lähentymistavoite	34 800	26 600	8 200	5 950	2 250			32 720	25 980	25 175	29 260	24 918	24 918	24 918
Ohjelma	250 800	204 600	46 200	43 950	2 250			250 720	243 980				Tulos ohjelmatasolla	202 918

(*) Täytetään vain, jos toimintalinjoista ilmoitetaan kokonaiskustannukset.

(1) Määrä, joka saadaan sovellettaessa viimeisimmässä voimassa olevassa rahoitussuunnitelmassa vahvistettua osarahoitusosuutta ilmoitettuihin tukikelpoisiin menoihin.

(2) Toimenpideohjelman hyväksymistä koskevassa komission päätöksessä vahvistettu yläraja rahastoista maksettavan tuen enimmäismäärälle korotettuna 10 prosentilla.

(3) Ilmoitetun julkisen rahoitusosuuden yläraja.

(4) Toimenpideohjelman hyväksymistä koskevassa komission päätöksessä vahvistettu yläraja toimenpideohjelmalle kustakin rahastosta maksettavan tuen enimmäismäärälle.